wroclaw.pl

Wraca 200 mln!

MPK Wrocław dostanie ponad 200 mln zł zwrotu z Krajowego Planu Odbudowy za zakup 34 nowoczesnych tramwajów

str. 6

ISSN: 2719-7948 BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA NR 3 (213), 22-28.01.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

str. 10-11

Daj serce, weź serce

Na Księżu Małym TBS wybuduje mieszkania

Nowy budynek przy skrzyżowaniu Głubczyckiej i Opolskiej będzie liczył 170 lokali i ponad 220 miejsc postojowych. Inwestycja ruszy w 2026 r.

str. 4

Wrocławianin, który trafił do Hollywood

Dla wrocławian Marcin Harasimowicz, a dla świata Martin Harris. Znany z serialu Netflixa „Stranger Things" aktor w rozmowie z Robertem Migdałem.

str. 9

Zobacz, jak zostać sędzią piłkarskim

Chcesz być jak Szymon Marciniak albo Damian Sylwestrzak? Zapisz się na kurs sędziowski. Podpowiadamy, jak to zrobić?

str. 19

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA **WWW.WROCLAW.PL**

MAREK KSIĘŻAREK

Szanowni Państwo,

w badaniu sondażowym 16 proc. Polaków powiedziało, że nie zamierza wspierać Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Pozwolę sobie powtórzyć prośbę Jerzego Owsiaka, skierowaną właśnie do tych kilkunastu procent, by mimo wszystko z nami zagrali. Dzięki Orkiestrze przeprowadzono do 31 grudnia 2024 roku 7 645 367 badań słuchu noworodków. I nieważne, czy wspierasz, czy nie – każde polskie dziecko po urodzeniu ma badany słuch. A potem, w ciągu życia, korzystamy z 16 838 szpitalnych łóżek kupionych przez Orkiestrę, a obok stoi jedno z 74 500 urządzeń z serduszkiem.

Nie dajmy się poróżnić w tej i każdej innej sprawie ludziom szukającym zwady, ludziom, którzy, zamiast budować, chcą niszczyć, rozbijać przestrzenie, w których jesteśmy razem, solidarni, we wspólnocie. Grajmy razem. Budujmy, a nie burzmy. Mnie zawsze wprawia w podziw miłość wrocławianek i wrocławian do Wrocławia. Ta chęć wspólnego tworzenia i działanie ramię w ramię, by było lepiej. I przy wielkich, i małych sprawach.

W tym numerze pięknie o swojej roli i pomyśle na życie mówi dr Rafał Kubacki. Słynny wrocławski olimpijczyk, judoka i Ursus z „Quo vadis". Otóż Rafał Kubacki został przewodniczącym Wrocławskiej Rady Seniorów. Najpierw mnie to zaskoczyło: jak to, słynny Ursus już seniorem? Ale potem pomyślałem, że tacy właśnie są nasi seniorzy – otwarci, krzepcy, żywiołowi, witalni. Rafał, na co dzień naukowiec na AWF-ie, jest ich idealną wizytówką. I tak nam się to wszystko łączy – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy wspierająca raz oddziały noworodków, a raz geriatryczne, nasze wspólne granie z Orkiestrą i Wrocław.

To co, zagramy razem? W niedzielę, jak rok w rok od liceum, będę Państwa zaczepiał na Rynku z puszką WOŚP.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 23.01	PT. 24.01	SOB. 25.01	ND. 26.01	PN. 27.01	WT. 28.01	ŚR. 29.01
5°C	7°C	10°C	9°C	9°C	10°C	9°C

KARTKA Z KALENDARZA

STYCZEŃ

WIKIPEDIA

22 stycznia 1858

urodził się Karl Masner. Był dyrektorem Śląskiego Muzeum Rzemiosła Artystycznego i Starożytności przy pl. Wolności. W 1913 roku kierował organizacją Wystawy Stulecia. Założył muzeum w pałacu królewskim.

WIKIPEDIA

23 stycznia 1945

rozpoczęto ewakuację wrocławskich filii obozu koncentracyjnego Gross-Rosen. Więźniowie czterech obozów z terenu miasta rozpoczęli tzw. marsz śmierci w stronę KL Gross-Rosen. Zginęły tysiące osób.

WIKIPEDIA

24 stycznia 1969

w czasie lądowania we Wrocławiu rozbił się lecący z Warszawy samolot PLL LOT An-24B z 44 pasażerami i 4 członkami załogi na pokładzie. Cudem nikt nie zginął. Samolot spadł na osiedle Muchobór Wielki.

WIKIPEDIA

26 stycznia 1574

we Wrocławiu zmarł Martin Helwig, śląski pedagog i kartograf, autor pierwszej mapy Śląska. Pochodził z Nysy, od 1552 roku pracował we Wrocławiu, jako rektor Gimnazjum św. Marii Magdaleny.

WIKIPEDIA

27 stycznia 2022

po ponad ćwierć wieku przerwy, w kościele garnizonowym ponownie zabrzmiały Organy Englera. Słynny instrument spłonął w pożarze bazyliki św. Elżbiety w czerwcu 1976 roku. Odbudowa ruszyła w 2020.

TORYwolucja 2025 w 10 lokalizacjach

Jedną z największych inwestycji MPK w 2024 roku było wybudowanie za 2,6 mln zł nowego rozjazdu na ul. Słowiańskiej przy zajezdni Ołbin. Poprawiło to funkcjonalność obiektu. W ciągu 5 lat wykonano 70 remontów za około 350 mln złotych.

Bartosz Chochołowski

Koszt zaplanowanych przez MPK na ten rok inwestycji to ponad 70 mln zł. Zakończony zostanie remont torowiska na Nadodrzu, obejmujący północną część pl. Powstańców Wlkp. i przebudowę połączenia z zajezdnią Ołbin. Trwa modernizacja torowiska na Podwalu, gdzie pojawią się maty tłumiące wibracje i minimalizujące hałas.

– 2025 rok w TORYwolucji rozpoczęliśmy już w 2024 roku, przechodząc do II etapu prac na pl. Powstańców Wielkopolskich i rozpoczynając remont torowiska na Podwalu. Największym zadaniem będzie gruntowny remont 2-km odcinka torów na ul. Kosmonautów – informuje Przemysław Nowicki, wiceprezes MPK Wrocław.

Oprócz 10-punktowej listy (patrz ramka na mapie wyżej) MPK w 2025 roku ma w planie remont czterech zatok autobusowych na: ■ Kamiennej pomiędzy Łódzką a Borowską (str. płn.) ■ Powstańców Warszawy, jezdnia w kierunku pl. Dominikańskiego (str. płn.) ■ skrzyżowaniu Broniewskiego, Żmigrodzka i al. Kasprowicza, wlot zachodni od ul. Broniewskiego (str. płn.) ■ Wróblewskiego przy skrzyżowaniu z ul. Tramwajową (str. płn.).

24.01 zawyją przez minutę syreny alarmowe

Na piątek zaplanowano test sprawności systemu alarmowego. W godz. 13–15 zostanie wyemitowany komunikat: „UWAGA! UWAGA! UWAGA! PRÓBA SYREN", a potem ciągły dźwięk przez minutę.

Redakcja

– W trakcie testu pracownicy Politechniki Wrocławskiej przeprowadzą badania weryfikacyjne poziomu dźwięku systemu sygnałów alarmowych w mieście.Na obszarach, w których słyszalność ostrzeżenia będzie słaba, zostaną zamontowane urządzenia zwiększające głośność – mówi Bartłomiej Bajak, dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMW.

We Wrocławiu, w miejskim systemie ostrzegania i alarmowania, jest 41 syren alarmowych w różnych częściach miasta. **Lokalizacje punktów alarmowych:** ■ ul. Swobodna 71 ■ ul. Piłsudskiego 62 ■ ul. Stalowa 62 ■ ul. Parkowa 18 ■ ul. Gołężycka 4a ■ pl. św. Macieja 21 ■ ul. Trzebnicka 42 ■ ul. Grabiszyńska 6 ■ ul. Kołłątaja 1-6 ■ ul. Nowowiejska 78 ■ ul. Sukiennice 11 ■ ul. Wojrowicka 58 ■ ul. Borowska 138 ■ ul. Krajewskiego 1/3 ■ pl. Powstańców Śląskich 20 ■ ul. Komandorska 118 ■ ul. Tramwajowa 2B ■ ul. Pawia 35 ■ ul. Polna 4 ■ ul. Wałbrzyska 50 ■ ul. Eluarda 51 ■ pl. Solidarności 1/3 ■ ul. Stabłowicka 147 ■ ul. Tęczowa 60 ■ ul. Krucza 49 ■ ul. Januszowicka 35/37 ■ ul. Reja 1/3 ■ ul. Poleska 46 ■ ul. Małopanewska 5 ■ ul. Koszykarska 2-4 ■ ul. Głubczycka 3 ■ ul. Kosmonautów 274 ■ ul. Czarnieckiego 5 ■ ul. Jugosłowiańska 67 ■ ul. Solskiego 13 ■ ul. Sarbinowska 10 ■ al. Brücknera 10 ■ ul. Strachocińska 155-157 ■ al. Boya-Żeleńskiego 32 ■ ul. Kowalska 105 ■ ul. Kamieńskiego 24

W grudniu 2024 roku zakończono przegląd i konserwację urządzeń. Teraz będzie test, jak rozprzestrzenia się emitowany z nich dźwięk.

W tegorocznym budżecie Wrocławia z inicjatywy radnych Lewicy zaplanowano 660 tys. zł na poprawę systemu. Gdzie najbardziej potrzebna jest modernizacja, wykażą testy 24 stycznia.

– W obliczu obecnej sytuacji międzynarodowej, jak również zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi, musimy być pewni, że nasze systemy ostrzegania i informowania mieszkańców Wrocławia działają sprawnie. Stąd nasza poprawka do budżetu miasta dotycząca syren alarmowych – wyjaśnia Dorota Pędziwiatr, przewodnicząca Klubu Lewicy w Radzie Miejskiej Wrocławia.

Znicz olimpijski zapłonie w ZSE-O

We wtorek 28.01 w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących przy ul. Drukarskiej 50 poznamy zwycięzców Plebiscytu na Najpopularniejszego Sportowca. To wieloletnia tradycja tej szkoły. Galę uświetni odprawienie Ceremoniału Olimpijskiego – wciągnięcie flagi i odpalenie znicza. Kandydowali: Yassine Ben Labed (zapasy styl klasyczny), Liwia Czupkowska (judo/sumo), Agata Łupinka (pływanie synchroniczne), Kajetan Malon (wioślarstwo), Milena Perełka (judo/sumo), Szymon Radzikowski (pływanie), Wiktor Słowiński (piłka nożna), Jagoda Stachów (taniec), Konrad Wajncetel (piłka nożna), Amelia Władyczka (pływanie).

Dyżury radnych 2025

Spotkania z radnymi miejskimi w nowym roku nadal odbywają się w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższe dyżury mają: wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Łukasz Olbert 30.01 i radni: 22.01 – Robert Leszczyński, a 29.01 – Izabela Duchnowska i Edyta Skuła.

Aktualny harmonogram dyżurów na wro.news/dyzury2025.

Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są obecnie wszystkie grupy! Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7-17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30-12. Krwiobus stanie: **22.01 w godz. 9-13** przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, wyb. Słowackiego 12-14; **23.01 w godz. 9-13** przy Aquaparku Wrocław, ul. Borowska 99; **27.01 w godz. 8-13** przy Akademii Wojsk Lądowych, ul. Czajkowskiego 109.

TBS Wrocław wybuduje mieszkania na Księżu

Towarzystwo Budownictwa Społecznego we Wrocławiu zaplanowało budowę mieszkań przy skrzyżowaniu Głubczyckiej i Opolskiej. Projekt zostanie przygotowany z uwzględnieniem opinii wrocławian, zebranych podczas konsultacji społecznych.

TBS WROCŁAW (%)

Wstępne wizualizacje TBS Wrocław Księże Małe – widok z lotu ptaka i z dołu; w kółku – plac zabaw dla dzieci

Redakcja

Pierwsza runda konsultacji z mieszkańcami Księża Małego odbyła się w maju 2022 roku i posłużyła do naniesienia zmian w dokumentacji projektowej planowanego budynku TBS Wrocław. Wtedy pracownicy spółki przedstawili swój pomysł na budynek, który uwzględniał kluczowe oczekiwania sąsiadów: obniżenie wysokości planowanych budynków i odsunięcie ich od istniejących zabudowań.

– Ustalono też, że mieszkańcy nie chcą budynku w środku działki, na której będzie realizowany projekt. Zadeklarowaliśmy wtedy, że sugestie i oczekiwania mieszkańców uwzględnimy w dalszych pracach nad projektem budynków przy ulicach Głubczyckiej i Opolskiej, a nową wersję dokumentacji przedstawimy podczas spotkania – zapowiada Łukasz Maślanka z TBS Wrocław.

Mieszkańcy chcą placu zabaw i siłowni

W listopadzie 2024 roku pracownicy spółki spotkali się z mieszkańcami ponownie, aby pokazać im poprawioną wersję projektu, uwzględniającą potrzeby zgłoszone dwa lata wcześniej. Ostatecznie zamiast budynku planowanego w głębi terenu powstanie otwarty dziedziniec z placem zabaw, w który zostanie wkomponowana rosnąca tam dziś zieleń. Kawałek dalej, w bezpiecznej odległości od miejsca, w którym będą bawiły się dzieci, znajdzie się parking naziemny.

Pierwotnie mieszkańcy zgłosili też potrzebę wybudowania dwóch placów zabaw, ale podczas konsultacji w listopadzie uznali, że lepszym pomysłem będzie siłownia zewnętrzna z zielenią, zamiast jednego z nich. Ten pomysł również zostanie uwzględniony.

– Nowe uwagi mieszkańców zostaną wzięte pod uwagę, aby przygotować ostateczny projekt, a następnie ruszyć z kolejnymi etapami inwestycji: przygotowaniem właściwej dokumentacji projektowej, uzyskaniem pozwolenia na budowę i wyłonieniem wykonawcy w przetargu – zapowiada Adam Bułkowski z TBS Wrocław.

Co i kiedy wybuduje TBS Wrocław na Księżu Małym?

W ramach planowanej powstanie:

- ok. 170 mieszkań na wynajem,
- dwa parkingi (podziemny i naziemny) z ok. 224 miejscami postojowymi,
- plac zabaw,
- siłownia zewnętrzna,
- teren zielony,
- lokale usługowe.

Nowy budynek stanie w miejscu starych, które zostaną wyburzone z ul. Opolskiej.

Budowa przy skrzyżowaniu Opolskiej z Głubczycką ma rozpocząć się w drugim kwartale 2026 roku i jest zaplanowana na 2 lata.

Zgłoś autokar do kontroli przed feriami

MAREK KSIĘŻAREK

Wrocław wspólnie z policją apeluje o kontrole autokarów przewożących dzieci na ferie i wycieczki. Wystarczy wcześniej zadzwonić na całodobowy numer 478 713 620.

Redakcja

Ferie zimowe na Dolnym Śląsku potrwają 3-16.02.Wezwać policję do kontroli autobusu może nauczyciel, dyrektor lub rodzic organizujący wycieczkę. Funkcjonariusze przeprowadzają kontrole bezpłatnie. W zgłoszeniu należy podać: ■ datę i godzinę wyjazdu ■ miejsce wyjazdu/kontroli autokaru ■ liczbę autokarów do kontroli. – Policjanci sprawdzają zapisy tachografu, poziom płynów eksploatacyjnych, zużycie bieżnika opon, stan świateł, system kierowania i obowiązkowe wyposażenie pojazdu. Kontrolowany jest też stan trzeźwości kierowców i posiadane przez niego uprawnienia. Taka kontrola trwa ok. 20 minut – opowiada kom. Wojciech Jabłoński z Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu.

Także w trakcie ferii taki pojazd można skontrolować na stałym posterunku kontroli autobusów. Funkcjonuje on przy al. Karkonoskiej przy wjeździe do centrum miasta (pon.-pt. w godz. 6-9).

To już 10 lat Mikrograntów i 10 tys. na projekt!

Mikrogranty wspierają mieszkańców Wrocławia w realizacji lokalnych projektów: społecznych, edukacyjnych i kulturalnych. To warsztaty, działania ekologiczne, spacery historyczne czy osiedlowe wystawy. Od maja dofinansowanie dla osób fizycznych i grup nieformalnych wzrasta do 10 tys. zł.

Maciej Wołodko

Mikrogranty świętują w tym roku swoje 10. urodziny. W piątek 17 stycznia okrągłą rocznicę miejskiego programu podsumowano na konferencji prasowej w „Barbarze".

Aż 10 tys. na wasze pomysły

Od 38. edycji Mikrograntów, zaplanowanej na maj 2025, pieniędzy na projekty będzie więcej. W najpopularniejszej wśród mieszkańców ścieżce (dla osób fizycznych i grup nieformalnych) podwojono maksymalną kwotę na projekt – teraz będzie to 10 tys. zł.

– Wiemy, że inflacja nas goni, projekty już nie kosztują tyle, co kiedyś i uważamy, że warto inwestować w Mikrogranty. Bo to jest chyba w tej chwili ulubiony program partycypacyjny mieszkańców i mieszkanek, w którym rzeczywiście mogą zrobić projekty dla swojego najbliższego otoczenia – mówi Dominika Kawalerowicz, dyrektorka Wrocławskiego Instytutu Kultury.

Dzięki programowi mieszkańcy wszystkich wrocławskich osiedli zrealizowali do tej pory ponad 1100 inicjatyw.

MARTA SOBALA

W maju ub. roku odbył się projekt „Śpiewamy wśród kamienic. Odkrywanie zakamarków Ołbina"

– Chcę powiedzieć, że w ogóle miasto jest nastawione na partycypację mieszkańców – mówiła podczas spotkania wiceprezydent Wrocławia Renata Granowska. – Mówię tu o takich dużych rzeczach, jak Wrocławski Budżet Obywatelski czy Fundusz Osiedlowy. Tam uwaga skupiona jest na inwestycjach, bo często mieszkańcy potrzebują czegoś, co jest dookoła nich ważne – jak chodnik, plac zabaw. Natomiast Mikrogranty są o tyle inne i ciekawe, że dotykają kompletnie innej przestrzeni. To są twórcze, koncepcyjne projekty, dotykające naszych „miękkich" potrzeb.

Akcja aktywizacja

Program rozpoczął się w roku 2014. Sednem było zachęcanie mieszkańców, by zrobili coś dla swojego najbliższego otoczenia. Mikrogranty dość szybko wzbudziły spore zainteresowanie na osiedlach. Ponieważ potrzeby są większe, w 2020 roku pula projektów realizowanych w ścieżce dla osób fizycznych i grup nieformalnych zwiększona została z 30 do 40. Teraz na ich realizację będą przeznaczone podwojone środki. Dwie pozostałe ścieżki w programie przeznaczone są dla organizacji pozarządowych (NGO) z pulą do 10 tys. złotych na projekt oraz dla młodzieży – pozwalą realizować własne pomysły najmłodszym osobom w wieku od 13 do 21 lat. W ich przypadku kwota na projekt wynosi do 1 tys. zł.

Młodzi do boju

Ta ostatnia ścieżka z pozoru wydaje się mniej spektakularna. Ale dzieją się tu naprawdę wartościowe rzeczy.

– Przede wszystkim największym wyzwaniem jest to, żeby młodzież zechciała wyjść poza ciepełko, czyli poza obszar swojej szkoły. Poza miejsce, gdzie wszyscy się znają, są nauczyciele, gdzie mają swój świat. I my staramy się ich do tego zmotywować. Jeśli chcą realizować projekty w szkole, to jest okej. Natomiast skaczemy z radości, jeśli wychodzą na osiedle – opowiada Kazimierz Szepiela z Fundacji „Umbrella".

W pierwszym naborze tego roku pomysły można zgłaszać od 1 do 15 lutego. Od wtorku, 21 stycznia ruszają też spotkania informacyjne. Ich terminy poznacie, skanując QR kod umieszczony obok tytułu artykułu.

Nowe centrum dla osób z niepełnosprawnościami

Wrocław wzbogacił się o centrum edukacyjno-treningowe, stworzone z myślą o wsparciu osób z niepełnosprawnościami. Na ponad 240 mkw. nowoczesnej przestrzeni będą organizowane spotkania, konferencje, szkolenia, a także indywidualne konsultacje. Jego adres to pl. Legionów 1-2.

Maciej Wołodko

Placówkę prowadzić będzie Fundacja „Eudajmonia" współpracująca z miastem od 2015 roku m.in. w zakresie zapewniania asystentów osób niepełnosprawnych czy opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

– Pamiętam, jak kilka lat temu przeprowadzałam spotkania fokusowe, w których pytałam naszych odbiorców: Szanowni Państwo, czego potrzebujecie? I oni, kiedy już mieli wsparcie asystenta, trenera aktywności, trenera pracy, mówili jedno: Asia, my potrzebujemy miejsca – mówiła podczas otwarcia centrum 15 stycznia Joanna Burkiewicz z Fundacji „Eudajmonia".

Położony na parterze lokal o powierzchni ponad 234 mkw. miasto udostępniło Fundacji na preferencyjnych warunkach. Gmina Wrocław dołożyła się także do kosztów jego modernizacji. W ciągu 3 lat miasto przekazało na ten cel ponad pół miliona złotych. Pomieszczenia dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nie ma w nich na przykład progów, ciągi komunikacyjne oraz drzwi zostały dobrane tak, by można było poruszać się tu na wózku. Wyposażenie jest przygotowywane również z myślą o niesłyszących i niewidomych.Głównym zadaniem CET będzie organizacja wydarzeń kierowanych do osób z niepełnosprawnościami oraz do ich otoczenia. Będą to konferencje, seminaria, grupy pomocowe, spotkania self-adwokackie (self-adwokaci to osoby z niepełnosprawnościami, które podnosząc swoje kompetencje, uczą się być rzecznikami własnych spraw). W lokalu będą także organizowane szkolenia z dostępności dla pracowników samorządowych i dla organizacji pozarządowych (NGO) oraz wydarzenia związane z tematem dostępności, przeznaczone dla szerokiej grupy odbiorców.

MAREK KSIĘŻAREK

Nowoczesne centrum Fundacji Eudajmonia otwarto 15 stycznia 2025

W niedzielę 26.01 na zakupy linią 133

Autobus 133, który kursuje do Centrum Handlowego Aleja Bielany i Auchan w Bielanach Wrocławskich, w niedzielę handlową 26.01 kursować będzie częściej – według sobotniego rozkładu jazdy.

Zmiana na trasach 602 i 607

Prace nad przebudową skrzyżowania ul. Współpracy z Innowacyjną spowodują od soboty 25.01 zmianę tras linii 602 i 607. 602, jadąc z przystanku Dworzec Główny (Stawowa) od Karkonoskiej i DK35, pojedzie przez Biskupice Podgórne Innowacyjna – Seulska – LG – DW348 – Koreańska – Seulska – Koreańska – DW348 – LG i do LG Energy Solution Wroclaw I. W przeciwnym kierunku – analogicznie. 607, jadąc z Kwiskiej, na odcinku od Czekoladowej i DK35, pojedzie taką trasą, jak 602 do LG Energy Solution Wroclaw I.

Remont na ulicy Nowodworskiej i zmiana na linii 909

Od pierwszych kursów w sobotę 25.01 do ostatnich w niedzielę 26.01 autobusy linii 909, jadące z Samotworu, z Chociebuskiej pojadą przez Gubińską, przystanek „Strzegomska (krzyżówka)" – słupek 12121. W ten sam sposób dojadą do Gubińskiej w drodze do Samotworu.

Nowa trasa pieszo-rowerowa na Sołtysowicach

Można już korzystać z nowej drogi dla pieszych i rowerzystów na al. Poprzecznej, która łączy Sołtysowicką z Krzywoustego. To trasa prowadząca m.in. do Centrum Handlowego Korona. ZDiUM zakończył budowę odcinka od przejazdu kolejowego do posesji nr 47. Bezpieczeństwo poprawiają tu teraz lustra w obrębie zjazdów na posesje, a słupki blokują parkowanie na chodniku. Powstało również przejście dla pieszych na wysokości ul. Kanonierskiej.

Miasto odzyska wielką kwotę z KPO

MPK Wrocław w tym roku dostanie ponad 200 mln zł zwrotu za zakup 34 nowoczesnych tramwajów. To pieniądze z Krajowego Planu Odbudowy. Miasto stara się też o inne dofinansowania.

Paulina Falkiewicz

15 proc. wartości całego projektu pokryje gmina Wrocław za zakup nowoczesnych pes i moderusów dla MPK Wrocław. Centrum Unijnych Projektów ogłosiło właśnie wyniki konkursu w ramach programu „Zeroemisyjny transport zbiorowy w miastach (tramwaje)". W konkursie na środki z KPO brało udział kilkanaście największych polskich miast. Rozdysponowano w nim łącznie ponad 590 mln zł. Z 12 zgłoszonych wniosków tylko cztery spełniły wymagania punktowe. Wśród nich znalazł się Wrocław.

85 proc. zwrotu

Całkowity koszt zakupu 34 fabrycznie nowych, wieloczłonowych, całkowicie niskopodłogowych i zeroemisyjnych – 27 moderusów gamma i 7 tramwajów typu PESA 146N wyniósł prawie 240 mln zł. Miasto Wrocław już za te tramwaje zapłaciło. Teraz dostanie około 85-procentowy zwrot w dotacji z KPO – czyli 203 mln zł. Przemysław Nowicki, wiceprezes MPK Wrocław: – W najbliższych miesiącach będziemy musieli podjąć decyzję o uruchomieniu opcji naszej umowy z firmą Saatz na remont Skód 19T. Wolne środki moglibyśmy także przeznaczyć na renowację lakierni na zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej czy drugą tokarkę podtorową – planuje.

Tramwaj Pesa 146N

MAREK KSIĘŻAREK

MPK Wrocław zapowiada, że to nie ostatnie słowo w staraniach o finansowanie ekologicznego transportu publicznego. W ostatnich latach wrocławski przewoźnik pozyskał już 639 mln zł z programów, takich jak: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Krajowy Plan Odbudowy.

Dofinansowania w 2024 r.

Kwoty zewnętrznych dofinansowań, jakie Wrocław otrzymał tylko w 2024 roku, przekroczyły 95 mln zł. Mowa jednak o programach, do których wnioski składał sam ratusz, bez spółek miejskich. Wśród nich znalazły się zadania, które poprawiają klimat i środowisko.

Mowa o ponad 23 mln zł z programu FENiKS na rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, czyli poprawę gospodarki wodnej. To wsparcie przekłada się na realizację nowych rozszczelnień, budowę ogrodów deszczowych oraz parków i skwerów. Dzięki zewnętrznym środkom zmienia się najbliższa okolica. Przykładem zrealizowanych zadań jest remont wnętrza podwórzowego wśród ulic Jaracza, Orzeszkowej, Wyszyńskiego i Nowowiejskiej albo budowa kładki nad ujściem Widawy.

Ile dokładnie liczy Wrocław z sąsiadami

W gminach bezpośrednio sąsiadujących z Wrocławiem mieszka o ponad 100 tys. osób więcej, niż podają oficjalne dane. Byłoby to tylko ciekawostką, gdyby nie fakt, że spora część z nich regularnie przyjeżdża do Wrocławia, bo tu pracuje i się uczy.

Bartosz Chochołowski

Wiedza o rzeczywistej liczbie mieszkańców jest potrzebna nie tylko do planowania transportu – zarówno komunikacji zbiorowej, jak i indywidualnej – ale ma też wpływ na funkcjonowanie edukacji i innych dziedzin życia, które zapewnia duże miasto.

W Czernicy, Długołęce, Kątach Wrocławskich, Kobierzycach, Miękini, Obornikach Śląskich, Siechnicach i Wiszni Małej zameldowanych jest 186 tys. osób. Wg badania przeprowadzonego na zlecenie Biura Zrównoważonej Mobilności UMW przez ekspertów z Uniwersytetu Wr. wynika, że mieszkańców jest tam aż o 58 proc. więcej.

– Potwierdza to również kompleksowe badanie ruchu, które robiliśmy. Wynika z niego, że do Wrocławia codziennie wjeżdża aż 250 tys. samochodów – mówi Monika Kozłowska-Święconek z Biura Zrównoważonej Mobilności UMW. – Ilu rzeczywiście mają mieszkańców poszczególne gminy, jest ważne m.in. z punktu widzenia organizowania komunikacji aglomeracyjnej.

Dane z raportu – 894 tys. mieszkańców Wrocławia plus 294 tys. gmin sąsiednich daje niemal 1,2 mln osób – będą omawiane w lutym na spotkaniu stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska. Wspólna komunikacja autobusowa organizowana przez samorządowców Wrocławia i gmin ościennych jest coraz bardziej zintegrowana (przybywa gmin w systemie Urbancard). Jednak kluczowy jest rozwój kolei. – Pociągi są w stanie w krótkim czasie przewieźć dużą liczbę pasażerów do centrum Wrocławia i są niezależne od korków – przypomina Kozłowska-Święconek.

Największą przeszkodą jest ograniczona przepustowość węzła kolejowego, którego nie rozbudują samorządy – może to zrobić tylko PKP.

Remont Uniwersyteckich trochę się przedłuży

Naprawa konstrukcji mostów Uniwersyteckich rozpoczęła się latem zeszłego roku i trwa. Aktualnie zamknięty jest chodnik od strony Powodzianki. Później wyłączony będzie ten naprzeciwko. Remont był zaplanowany na 18 miesięcy, ale potrwa dłużej. Wszystko przez wysoki poziom Odry we wrześniu zeszłego roku.

Błażej Organisty

Mosty Uniwersyteckie, łączące Stare Miasto z Nadodrzem, wiszą nad rzeką od 90 lat. Od przeszło 7 miesięcy są modernizowane, bo czas nadwyrężył ich konstrukcję. Remont przebiega bez utrudnień dla kierowców i pasażerów komunikacji miejskiej.

Pracownicy ZDiUM-u przedstawili w połowie stycznia 2025 raport, w którym informują, że wykonawcy (spółka Pimin z Krakowa) zabezpiecza od spodu konstrukcję przed korozją. Wcześniej zrobili to od góry. Skończyli układać płyty stalowe i przygotowują zbrojenie kap chodnikowych. – Równolegle trwa uszczelnianie rur obcych instalacji i regulacja dylatacji. Podnieśliśmy balustrady do wymaganej aktualnymi przepisami wysokości, montujemy wpusty i sączki. Można dostrzec świeżo wypiaskowany kamień na okładzinie cypla z Powodzianką – tłumaczy Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Remont mostów Uniwersyteckich był zaplanowany na półtora roku i zaczął się na początku czerwca 2024 roku. Według początkowego planu miał zakończyć się przed styczniem 2026, lecz już teraz wiadomo, że się przeciągnie. Główną przyczyną opóźnienia był podwyższony poziom Odry w czasie zagrożenia powodzią. – Konieczne było nie tylko przerwanie prac w połowie września, ale też rozebranie na cito wszystkich rusztowań i podwieszanych konstrukcji, z których prowadzono prace. Po przejściu fali musieliśmy od nowa wybudować wszystkie rusztowania i podwieszane pomosty. Szacujemy, że jest to utrata co najmniej trzech lub czterech miesięcy w szczycie sezonu budowlanego – wyjaśnia Ewa Mazur ze ZDiUM. Do tej pory wykonano 40 proc. remontu. – Jesteśmy w sezonie zimowym, ograniczającym możliwość prac. Wiosną powinniśmy wchodzić na drugą połowę mostu, po stronie ul. Księcia Witolda, ale wiadomo już, że nastąpi to później. Od pogody zależy, kiedy dokładnie – przekazuje rzeczniczka. Dodatkowe zadania podniosły koszt inwestycji z 11,5 do 14,7 mln zł.

ZDIUM WROCŁAW

Przygotowania zbrojenia pod chodnik, balustrady i krawężniki – zabezpieczenia antykorozyjne już są

Mosty w liczbach

79,5 m
długość północnego

53,5 m
długość południowego

NAJWAŻNIEJSZE PRACE

- naprawa podpór
- nowe płyty pod chodnikami
- zabezpieczenie antykorozyjne powierzchni betonowych
- oczyszczenie i zabezpieczenie antykorozyjne elementów konstrukcji stalowych
- wymiana blach gzymsowych
- oczyszczenie, konserwacja łożysk, dolnych i górnych blach łożysk i regulacja łożysk
- naprawa i uzupełnienie brakujących elementów poręczy wraz z zabezpieczeniem antykorozyjnym całości balustrad stalowych i kamiennych
- wymiana opraw oświetleniowych.

Hotel Grand szykuje się na wielkie otwarcie

Po latach rewitalizacji jest na ostatniej prostej przed otwarciem. W czterogwiazdkowym hotelu Grand-Mövenpick trwają ostatnie prace przygotowawcze na przyjęcie pierwszych gości.

Jarek Ratajczak

W środku trwają ostatnie intensywne prace porządkowe i instalacyjne. Montowane są urządzenia wyposażenia obiektu. Hotel Grand przeszedł rewitalizację. Z dawnego Granda zostały tylko fragmenty ścian od strony ul. Piłsudskiego i Kołłątaja (do II piętra). Cały środek budynku był rozebrany. Wykonano wzmocnienia łuków i nadproży elewacji od strony ul. Kołłątaja i wbito prawie 300 pali żelbetowych zabezpieczających fundamenty budynków sąsiednich. Wszystkie prace prowadzono pod nadzorem konserwatora zabytków. W 2024 r. Grand został doceniony za dbałość o historyczne dziedzictwo i subtelne nowoczesne akcenty w konkursie „Modernizacja roku i Budowa XXI wieku".

Rewitalizowany hotel Grand będzie miał 179 pokojów i podziemny parking dla gości. Na dachu budynku powstanie tzw. sky bar. Autorem projektu rewitalizacyjnego jest Grzegorz Górka i wrocławska pracownia GREG. architekci.

W hotelu Grand już są zatrudnieni pracownicy obsługi, ale zarządca wciąż szuka kolejnych. W tej sprawie publikowane są ogłoszenia o pracę na internetowych portalach. Poszukiwani są: kierownik działu technicznego, referent ds. rozliczeń gastronomii i osoby do obsługi gości.

Właścicielem hotelu Grand jest wrocławska spółka Rafin, która w 2021 r. podpisała umowę franczyzową z francuską spółką Accorr.

W 1903 roku otwarto Hotel du Nord (potem zmieniono nazwę na Grand). W wyniku II wojny światowej z secesyjnego budynku zostały same ściany i zniszczona została charakterystyczna wieżyczka, która wraz z wieżą na pobliskim hotelu Piast tworzyły „bramę do miasta", prowadzącą do wrocławskiego Rynku. W trakcie obecnej rewitalizacji wieża na Grandzie została odbudowana.

TOMASZ HOŁOD

Mövenpick Grand Hotel Wrocław ma zostać otwarty do marca 2025

Podłączenie do kanalizacji i panele z dopłatą

Planujesz zlikwidować szambo i podłączyć się do miejskiej sieci kanalizacyjnej? Chcesz zainstalować panele fotowoltaiczne albo inną formę odnawialnych źródeł energii na swojej posesji? Skorzystaj z miejskich dotacji. Nabór wniosków do obu programów na rok 2025 wystartował 15 stycznia. Poznaj szczegóły.

Bartosz Moch

Miasto dofinansowuje mieszkańcom podłączenie do sieci kanalizacyjnej do 80 proc. i instalację odnawialnych źródeł energii (OZE) do 100 proc. poniesionych kosztów. Zobacz, jakie są warunki.

Podłącz się do kanalizacji

Podłączenie jednej nieruchomości mieszkalnej do miejskiej kanalizacji dotowane jest w 80 proc. poniesionych i udokumentowanych kosztów – maksymalnie w kwocie 6 tys. zł dla osób fizycznych (dotychczas 2 tys. zł) i 10 tys. zł dla wspólnot mieszkaniowych. Ważne, aby wszelkie prace i formalności rozpocząć po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i podpisaniu umowy. Ponadto: wnioskujący musi posiadać tytuł prawny do nieruchomości, nie może być ona obciążona postępowaniami, musi być podłączona do szamba i mieć wydane warunki przyłączenia do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Wnioski o udzielenie dotacji przyjmowane są od 15 stycznia do 30 września bieżącego roku. Formularze druków i szczegółowe zasady programu są dostępne na stronie BIP Urzędu Miejskiego Wrocławia pod adresem wro.news/kanalizacja.

W przypadku pytań można kontaktować się z Wydziałem Środowiska UMW: telefonicznie pod numerem 71 799 67 00, mailowo pod adresem wsr@um.wroc.pl, osobiście przy ul. Hubskiej 8-16.

SHUTTERSTOCK

Z miejskich dotacji można skorzystać, składając wniosek w urzędzie do 30 września bieżącego roku

Zainstaluj OZE

Od 15 stycznia ruszył też nabór wniosków o udzielenie dotacji na budowę instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii oraz jej magazynowania. Dotacją objęty jest zakup i montaż instalacji wytwarzających energię elektryczną na potrzeby mieszkaniowe nieruchomości, w postaci: mikroinstalacji fotowoltaicznych, wiatrowych czy hybrydowych, łączących mikroinstalacje fotowoltaiczne i wiatrowe oraz zakup i montaż magazynów energii, służących kumulowaniu energii elektrycznej w nich wytworzonej.

Na pokrycie wydatków poniesionych w związku z zakupem i instalacją OZE udzielana jest dotacja w wysokości do 100 proc. kosztów kwalifikowanych, ale nie więcej niż: 7,5 tys. zł dla mikroinstalacji fotowoltaicznych bądź wiatrowych, 12,5 tys. zł dla mikroinstalacji hybrydowych, łączących w sobie mikroinstalacje fotowoltaiczne i wiatrowe i 8 tys. zł dla magazynu energii. Beneficjent może otrzymać np. 12,5 tys. zł na instalację hybrydową plus 8 tys. zł na magazyn energii.

Wnioski o udzielenie dotacji przyjmowane są od 15 stycznia do 30 września. Formularze dokumentów i szczegółowe informacje o programie dostępne są na stronie BIP Urzędu Miejskiego Wrocławia pod adresem wro.news/OZE. Ważne, aby wszelkie prace i koszty związane z inwestycją rozpocząć dopiero po podpisaniu umowy dotacyjnej, a wnioskodawcą była osoba fizyczna, posiadająca tytuł prawny do nieruchomości mieszkalnej (jej stan prawny musi być uregulowany).

W obu przypadkach rozliczenie musi nastąpić w nieprzekraczalnym terminie 31 października roku kalendarzowego, w którym podpisano umowę dotacyjną.

Fachowiec naprawia kultowe neony z Ruskiej

MAREK KSIĘŻAREK

Robert Konopka z zakładu KONO przy pracy nad neonami

Firma Roberta Konopki naprawia, używając ognia i gazu, szklane rurki neonów ściągniętych z dziedzińca przy ul. Ruskiej 46. Praca wre, by wiosną wyjątkowe podwórko odzyskało światło.

Błażej Organisty

Neony należą do fundacji „Neon Side", z którą władze miasta podpisały w czerwcu 2024 roku umowę na ich wynajem, ubezpieczenie i utrzymanie do połowy 2034 roku. Prezentowane są na ścianach budynków w podwórku ul. Ruskiej.

Część z nich wymagała naprawy, którą prowadzi Robert Konopka z zakładu KONO. Produkcją i serwisem reklam i neonów na Strachowicach zajmuje się od 13 lat. – Mój tato kiedyś pracował w firmie reklamowej, która potrzebowała pomocnika formierza. Poszedłem i tak już zostało – wspomina i mówi, że jest zwykłym człowiekiem, znającym się na swojej robocie.

Ten zwykły człowiek i jego ludzie mają niezwykłe zadanie, bo remontują unikatowe ozdoby Wrocławia. Z pracą w warsztacie i z montażem na Ruskiej powinni uporać się do wiosny (taki termin jest zapisany w kontrakcie z Zarządem Zasobu Komunalnego we Wrocławiu, opiewającym na 250 tys. zł). Robert Konopka twierdzi, że zdążą.

Załoga KONO w poprzednim roku zrobiła już reprodukcję części ze szkła do napisu „Dzień dobry we Wrocławiu", który świeci na bloku naprzeciwko dworca Wrocław Główny.

Jak wygląda ich praca krok po kroku:

- odrysowanie szablonu
- gięcie rur w płomieniu i doginanie ich do szablonu
- montaż elektrod
- tworzenie próżni i napełnienie gazem
- wyżarzanie.

Jeśli ciekawi cię cały proces rekonstrukcji, przeczytaj artykuł: wro.news/neony

Marcin czy Martin? Z Wrocławia wprost do Hollywood

Dla wrocławian Marcin Harasimowicz, a dla świata Martin Harris. Znamy go z takich filmów, jak: „Stranger Things", „Amsterdam", „Zadzwoń do Saula" czy „Młody Sheldon". W rozmowie z Robertem Migdałem z portalu wroclaw.pl zdradza, skąd pomysł na zostanie aktorem, i to w Stanach Zjednoczonych. Przeczytajcie.

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Wrocławianin Marcin Harasimowicz największą sławę zyskał dzięki serialowi Natflixa „Stranger Things"

Marcin Harasimowicz czy Martin Harris?

Wszyscy Amerykanie nazywają mnie Martin, a w Polsce jestem Marcinem. Martin Harris to pseudonim artystyczny, który wymyśliłem na samym początku kariery aktorskiej. To było w czasie, kiedy pracowałem jako dziennikarz sportowy, a jednocześnie stawiałem pierwsze kroki w świecie filmu i chciałem rozdzielić te dwa światy, w których działałem. Pomysł, żeby mieć aktorski pseudonim, wziąłem po przeczytaniu książki – autobiografii Michaela Caina – który zdradza, że Cain to jego pseudonim, bo naprawdę nazywał się Maurice Joseph Micklewhite Jr.

Swoją przygodę z aktorstwem zacząłeś po trzydziestce. Odważny krok – zaczynać zawodowe życie na nowo, w takim wieku. I to nie w Polsce, ale w obcym kraju, w USA. Rewolucja.

Najpierw, w wieku 21 lat, zostawiłem Wrocław i przeniosłem się do Warszawy. Pracowałem jako dziennikarz w dzienniku „Życie", potem w „Przeglądzie Sportowym", potem w dzienniku „Dzień…". Rewolucje, choć mniejsze, robiłem już więc wcześniej. Ale w pewnym momencie porzuciłem stolicę, kupiłem bilet do Stanów i się zaczęło.

Nie bałeś się tak postawić wszystko na jedną kartę?

Na początku nie. Ale po 2 latach w USA pojawił się moment refleksji: Czy ja jednak dobrze zrobiłem?

No bo w Polsce byłeś znanym dziennikarzem, pisałeś książki, miałeś ułożone życie.

No właśnie. Była jakaś stabilizacja. Jednak przyszedł taki moment, kiedy skończyłem 30 lat i zrobiłem sobie rachunek sumienia – co mi wyszło z tego, co sobie wymarzyłem. Bo na początku zamarzyłem sobie grać i śpiewać w kapeli rockowej, być w artystycznym nurcie. Więc grałem, śpiewałem, ale zespół mi się rozpadł. Kolejny krok – postawiłem na dziennikarstwo, pozostając nadal w tym świecie artystycznym, w świecie muzyki: zacząłem pisać recenzje – do wrocławskiego „Słowa Polskiego", do ogólnopolskiego miesięcznika „Tylko Rock". Chodziłem na koncerty, robiłem wywiady z polskimi muzykami. Jednak nie za bardzo mogłem się z tego utrzymać. Przeskoczyłem więc do sportu – zacząłem o nim pisać, bo sport mnie zawsze interesował. Zacząłem zarabiać dobre pieniądze, kupiłem mieszkanie. Ale poczułem wypalenie, czułem, że to nie jest do końca to, co chcę w życiu robić. Jednak nie wiedziałem, co chcę dalej robić ze swoim życiem, kim chcę być. Ciągnęło mnie jednak zawsze w tym artystycznym kierunku.

> Włączyłem „Chłopców z ferajny" i ta magia mnie pochłonęła. Oglądałem De Niro i myślałem sobie: Kiedyś z nim zagram! I 15 lat później, zagrałem.

Kiedy pojawił się ten przebłysk: aktorstwo?

Skończyłem 28 lat, z „Przeglądu Sportowego" przeszedłem do nowej gazety „Nowy Dzień". Na bardzo dobry kontrakt, za bardzo dobre pieniądze. I… ta gazeta bardzo szybko padła. Dostałem półroczną odprawę i zostałem wysłany do domu. Wychodząc z firmy, przeszedłem przez sklepik tuż obok i tam zobaczyłem książeczki z dołączonymi do nich filmami na DVD sprzedawanymi pod hasłem „25 najlepszych filmów w historii kina". Po raz pierwszy w życiu miałem trochę wolnego czasu, więc postanowiłem obejrzeć te 25 filmów, jeden po drugim. Włączyłem „Chłopców z ferajny" i tak się zaczęło. Ta magia mnie pochłonęła. Oglądałem De Niro i myślałem sobie: Kiedyś z nim zagram!. I rzeczywiście, 15 lat później, zagrałem!

Postanowiłeś: Przez resztę życia będę aktorem. To jest to. Ale dlaczego Stany Zjednoczone? Czemu nie chciałeś być aktorem w Polsce?

Ależ chciałem być aktorem w Polsce, nie chciałem stąd wyjeżdżać, ja się tu świetnie czułem. Problem polegał na tym, że od każdego, komu o tym mówiłem, słyszałem: Tu nie ma szans. To się nie uda. Za późno zaczynasz. Może w innym życiu. Nie skończyłeś szkoły aktorskiej, zapomnij. I wpadłem na pomysł, że polecę do Stanów: będę pisał o koszykówce, a jednocześnie pójdę do amerykańskiej szkoły aktorskiej, skończę ją i wtedy z dyplomem aktora wrócę do Polski. I może wtedy dostanę szansę, żeby grać w filmie, w Polsce. W 2010 roku wróciłem, po ukończeniu szkoły aktorskiej, ba – nawet zagrałem w jakichś niskobudżetowych amerykańskich filmach. No i w Polsce zderzyłem się ze ścianą – nadal słyszałem tylko „nie". Mam jednak taki charakter, że jak raz sobie coś postanowię, to nie odpuszczę za żadną cenę. Dla mnie słowo „nie" w kontekście walki o swoje marzenia nie istnieje. Nie ma „nie". Postanowiłem wrócić do USA, zapisałem się do kolejnej szkoły aktorskiej, żeby dalej się doskonalić w zawodzie, a w międzyczasie zobaczyłem ogłoszenie o tym, że szukają nowych twarzy w stand-upie, kogoś, kto nigdy nie był na scenie.

Z perspektywy czasu, co najbardziej ci pomogło, że stałeś się rozpoznawalnym aktorem, że zagrałeś w wielu amerykańskich produkcjach, o których wielu polskich aktorów może tylko pomarzyć? To, że znalazłeś się w odpowiednim miejscu i czasie, że pomógł twój talent, twój upór życiowy? A może wygląd?

Upór na pewno, ale też zdolność wykorzystywania umiejętności, które zdobyłem we wcześniejszych zawodach, ciągła praca nad sobą, stawianie sobie nowych wyzwań i żelazna dyscyplina oraz doświadczenia zdobyte w różnych krajach, w których mieszkałem, nauka, jaką wyniosłem ze spotkań z różnymi ludźmi, znajomość wielu języków…

Lista filmów, w których zagrałeś mniejsze i większe role, jest imponująca. Które były dla ciebie najważniejsze?

Na pewno „The Hunt", bo to pierwszy duży film, a Craig Zobel, który dał mi tę rolę, jest teraz jednym z najbardziej cenionych reżyserów młodego pokolenia – właśnie zrobił „Pingwina" dla HBO. „Stranger Things" dało mi największą popularność, co ostatnio odczułem, będąc specjalnym gościem Festiwalu Sztuki w Paragwaju, na którym dostałem propozycję zrobienia sztuki na bazie Szekspira, latem tego roku, z której pewnie skorzystam. Także film „Amsterdam", „Zadzwoń do Saula", „Wspaniała pani Maisel", „Młody Sheldon", „Czerwona nota" czy jedna z głównych ról w filmie „Voice of Shadows", który właśnie miał światową premierę.

Wielki świat, Stany, życie w Hollywood. A Wrocław? Tęsknisz za nim?

Z roku na rok coraz bardziej. Tu, we Wrocławiu, jest cudowna domowa atmosfera. Poza tym Wrocław to czas mojego dzieciństwa, moje dorastanie. Kocham to miasto całym sercem – jest najważniejsze w moim życiu. Marzę o tym, żeby wystąpić kiedyś w filmie, który będzie nagrywany we Wrocławiu. A że ostatnio coraz częściej zagraniczni twórcy robią filmy w stolicy Dolnego Śląska – to mam nadzieję, że tak się stanie. Może któregoś Bonda tu będą kręcić?

Całą rozmowę przeczytasz na stronie wro.news/martin-harris

Wrocław gra z WOŚP

– Celem 33. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy będzie wsparcie dla szpitali walczących z nowotworami u dzieci – ogłosił Jurek Owsiak, prezes Fundacji WOŚP. Sprawdź, w jakich licytacjach możesz wziąć udział, by pomóc; kto zagra w Rynku i co się będzie działo tego dnia we Wrocławiu?

Nadia Szagdaj,
Mariola Szczyrba

Finał WOŚP 2025 coraz bliżej. W niedzielę, 26 stycznia znów będziemy wspólnie pomagać, bawić się na koncertach i świętować. Na ulicach tradycyjnie pojawią się wolontariusze z puszkami, którzy będą zbierać datki na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Fundacja po raz kolejny zagra dla szpitali walczących z nowotworami u dzieci. Tematem 33. Finału WOŚP są onkologia i hematologia.

Wiele wrocławskich instytucji proponuje zwiedzanie swoich zakamarków, na co dzień niedostępnych dla osób z zewnątrz. Zwycięzcy spędzą też dzień w doborowym towarzystwie lub wygrają przedmioty, jakich nie uświadczą na zwykłych aukcjach.

Zwiedź bazę LPR i popracuj na robocie Da Vinci

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu wystawił na aukcje kilka atrakcyjnych ofert. Możecie między innymi zwiedzić bazę Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, popracować na robocie Da Vinci, a także pobrać lekcję nefrologii, nauczyć się tamować obfite krwawienie czy szyć rany oraz indywidualnie obejrzeć wystawę Muzeum Medycyny Sądowej.

Nocny patrol z ratownikami WOPR we Wrocławiu

Zachęcamy Was też do odwiedzenia stoiska Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Z ratownikami WOPR możecie się spotkać na Rynku pomiędzy placem Solnym a pomnikiem Aleksandra Fredry.

Wygraj fotel tramwajowy podpisany przez Pudziana, Dodę, Kayah...

MPK Wrocław na aukcje dla WOŚP wystawiło w roku 2025 osiem foteli z tak zwanego „Tramwaju Gwiazd". Pod młotek trafiły tu krzesła tramwajowe z podpisami:

- Bogusława Lindy
- Doroty „Dody" Rabczewskiej
- Agnieszki Dygant
- Mariusza „Pudziana" Pudzianowskiego
- Edyty Górniak
- Kayah
- Kabaretu Ani Mru-Mru
- Sylwii Bakuły.

Spędź dzień w towarzystwie technika kryminalistycznego

Lubicie seriale lub książki kryminalne, macie zacięcie do rozwiązywania zagadek i uważacie się za domorosłych detektywów? Wylicytujcie dzień z technikiem policyjnym – specjalistą od zabezpieczania śladów. Odbędzie się też pokaz metod ujawniania śladów, pobieranie odcisków palców, pamiątkowe zdjęcie metodą techniki kryminalistycznej.

Potrenuj z czworonożnym funkcjonariuszem

Wrocławska policja ma jeszcze jedną ciekawą aukcję. Można wygrać dzień z czworonożnym funkcjonariuszem – wziąć udział w treningu psa policyjnego i pokazie obrony.

Do tej pory, dzięki finałom i zbiórkom WOŚP, w ręce lekarzy trafiło ponad 1000 urządzeń o łącznej wartości 107,8 mln zł. Rok temu w samym tylko Wrocławiu udało się zebrać dokładnie 2 484 233,24 zł, co również było rekordem.

Występ dzieci podczas 32. finału WOŚP

Śmigłowiec LPR

Spacer po terenach wodonośnych

Wyjątkową okazję do zobaczenia miejsc na co dzień niedostępnych oferuje wrocławskie MPWiK. Zwycięzca licytacji będzie mógł zobaczyć tereny wodonośne Wrocławia, zwiedzić Zakłady Produkcji Wody w Mokrym Dworze i we Wrocławiu oraz zobaczyć oczyszczalnię ścieków w Janówku.

Gotowanie w Hydropolis

Poza wycieczką, licytując w MPWiK, można wygrać niezwykłe albumy traktujące o historii wrocławskich wodociągów, a także wyjątkowy voucher na zwiedzanie Hydropolis, zakończone sesją kulinarną z Mateuszem Zielonką – zwycięzcą programu MasterChef. – Przygotujecie pyszne dania, które staną się doskonałym zwieńczeniem tego dnia – zapewniają organizatorzy.

Propozycja dla miłośników bibliotek

Biblioteka Uniwersytecka zaprasza do zakazanych pomieszczeń, w których zwycięzca aukcji zorganizowanej dla WOŚP będzie miał okazję przyjrzeć się starodrukom i pracy specjalistów, zajmujących się zabezpieczaniem bezcennych ksiąg.

Nazwij przeszkodę na Partynicach

Aukcję dla WOŚP zorganizował także Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice. Zwycięzca aukcji otrzyma prawo do nazwania przeszkody na Torze: skoku trybunowego. Taka nazwa obowiązywać będzie w sezonie od 1 maja do 11 listopada 2025. Nazwa może być imienna, firmowa, dowolna. Zwycięzca może jednak pozostać anonimowy i wówczas przeszkoda będzie nosiła nazwę WOŚP.

Przejażdżka zabytkowym „Fredrusiem"

Autobus, „ogórek", kabriolet. Tak w trzech słowach można opisać zabytkowy pojazd o imieniu „Fredruś", którym przejazd proponuje Klub Sympatyków Transportu Miejskiego. Organizatorzy aukcji zapraszają na wycieczkę tym nietypowym wehikułem czasu w sezonie letnim.

Harmonogram koncertów podczas 33. Finału Wielkiej Orkiestry w Rynku 26 stycznia

- 14–14.15 – Otwarcie
- 14–15.05 – Nikola Warda z projektem „Do serca przytul psa"
- 15.10–15.30 – Zespół REWELACJA
- 15.50–16.40 – Śpiewnik Polskiego Rocka
- 17–17.45 – GWM play DEPECHE MODE
- 18–18.50 – Łona x Konieczny x Krupa
- 19.10–19.55 – Big Day
- 20 – Światełko do Nieba
- 20.05 – IPS Choir

Zespół Big Day

MAT. ORGANIZATORÓW (2), SHUTTERSTOCK (1)

Co jeszcze będzie się działo w Rynku?

Podczas 33. Finału w Rynku pojawią się także:

- Panthers Wrocław – jedna z najbardziej rozpoznawalnych i utytułowanych drużyn sportowych w Polsce, która specjalizuje się w futbolu amerykańskim
- Grupa Moto Serca – nieformalna grupa motocyklistów z Wrocławia i okolic
- Ochotnicza Straż Pożarna Grupa Ratownictwa Specjalistycznego – formacja włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
- Stowarzyszenie Twierdza 14 – Infidels! Ekipa, która z połączenia kilku mniejszych grup pasjonatów militariów i rekonstrukcji stworzyła niezwykłą drużynę

Koncerty Finału WOŚP 2025 w Starym Klasztorze we Wrocławiu

Tradycyjnie zaplanowano również koncerty w klubie Stary Klasztor przy ul. Purkyniego. W sobotę, 25 stycznia od koncertu szantowego, organizowanego przez środowisko żeglarskie Wrocławia. W Sali Witrażowej usłyszymy zespoły, takie jak: Za Horyzontem, Jan i Klan, W Stronę Portu oraz Orkiestrę Samanta.

Z kolei w niedzielę 26 stycznia w Sali Gotyckiej Starego Klasztoru wystąpią:

- Zespół NAGO to jedna z najbardziej obiecujących formacji alternatywnych w Polsce. Na swoim koncie mają nominację do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej 2024.
- Rogal Salut! Ich koncert to idealna propozycja dla miłośników jamajskich brzmień. Grupa współpracowała m.in. z Kamilem Bednarkiem i Seanem Paulem.
- Kobiety mają głos – WrocLove Divas dla WOŚP. Na jednej scenie pojawi się 28 utalentowanych wokalistek z Wrocławia, znanych m.in. z programów, takich jak: „The Voice of Poland" czy „Szansa na Sukces". Wystąpią m.in.: Adeama Walkowiak, Paulina Cynkar, Ula Issel, Anna Szul, Angelika Klimek, Ola Madziara, Anna Nguyen, Aleksandra Turoń, Joanna Kwaśnik, Justyna Kalbarczyk, Agnieszka Bednarek, Malwina Rabenda-Duszyńska, Katarzyna Mirowska, Martyna Rokaszewicz i Rafaela Maruska. Cały projekt, pełen energii „girls power", powstał specjalnie na potrzeby Finału WOŚP, a wokalistkom towarzyszyć będzie zespół pod kierownictwem Aleksandra Klewaczewa.

Kwota deklarowana 33. Finału:
16 967 343 PLN

Wylicytuj trening z czworonożnym funkcjonariuszem

NA CO ZBIERA WOŚP PODCZAS 33. FINAŁU?

Choroby nowotworowe to druga, zaraz po wypadkach, najczęstsza przyczyna zgonów dzieci w Polsce. Rocznie na raka zapada około 1100 dzieci, z czego 3 tys. pozostaje w trakcie intensywnego leczenia. Wraz z rozwojem onkologii, liczba wyleczeń wzrosła do ponad 80 proc., co stawia Polskę na równi z krajami Europy Zachodniej czy Stanami Zjednoczonymi – informuje w swoim komunikacie WOŚP.

Ze środków zebranych podczas 33. Finału WOŚP, Fundacja planuje zakupić urządzenia dla:

- **chirurgii onkologicznej**: zestawy laparoskopowe, roboty do chirurgii onkologicznej, cystoskopy, aspiratory ultradźwiękowe i mobilne aparaty RTG cyfrowe
- **neurochirurgii**: egzoskopy neurochirurgiczne, koagulacja dwubiegunowa
- **diagnostyki onkologicznej**: urządzenia do mapowania magnetycznego mózgu, rezonanse magnetyczne MRI, aparaty USG
- **patomorfologii**: aparaty do śródoperacyjnej tomografii, procesory tkankowe, skanery do preparatów histopatologicznych
- **hospicjów**: koncentratory tlenu, materace przeciwodleżynowe.

Harmonogram wywozu gabarytów 22-28.01.2025

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

22-01-2025

Działkowa 42

24-01-2025

Białowieska 125, Blacharska 12, Bolesława Krzywoustego 31, Borowska 203, Brązowa 4, Brodnicka 4, Brodzka 143, Budziszyńska 30, Buforowa 16, **Cedrowa** 12, Czajcza 2, Czarnieckiego 5, Czochralskiego 5, gen. **Dąbrowskiego** 31, Dożynkowa 40, **Gajowa** 40, Główna 86, Gołężycka 18, Gradowa 18, al. gen. **Hallera** 120, 135/137, 143, gen. Haukego-Bosaka 2, Hiszpańska 43, Hubska 79, **Januszowicka** 15, Jeździecka 30, **Kabaczkowa** 13, Kamieńskiego 190a, Karmelkowa 55, Katowicka 45, Kielecka 66, Kiemliczów 5, Kleczkowska 17, Kolumba 5, Konopnickiej 26, Koszarowa 6n, 44, Kościuszki 142a, Kotsisa 42, Kraszewskiego 8, Krynicka 7, 21, 31, Kubali 10, Kunickiego 10d, Kwidzyńska 25, **Lekcyjna** 146, Litomska 19, 23, al. Lipowa 25, **Łęczycka** 3, **Manganowa** 4, Marszowicka 141, Mianowskiego 28, Mosiężna 1, Mościckiego 17, Mrozowska 14, Mulicka 1, **Nabycińska** 5-7, Nowogródzka 70, **Obornicka** 91, Oboźna 36, Opalowa 8, gen. Okulickiego 1, Opatowicka 121, Osiniecka 63, **Pięćdziesięciu** Bohaterów 1, Piławska 5, mjr. Piwnika-Ponurego 2, al. Piastów 30, Poleska 5, Popowicka 104, Poświęcka 6, Powstańców Śląskich 198, Północna 10, gen. Prądzyńskiego 17, Pretficza 40a, Prochowicka 13, Przyjaźni 101, **Radkowska** 16, pasaż Radinga 6, Redycka 1, Reszelska 2, **Saperów** 27, Sernicka 16, Siemiradzkiego 17, Sierakowskiego 67, Skwierzyńska 30, Słonimskiego 20, Snycerska 3, Stabłowicka 158, Stanisławowska 50, 63a, Starobielawska 1, Strzegomska 5, 230, Sudecka 111, Szczęśliwa 12, Śliczna 16, Świeradowska 10, **Tenisowa** 34, Towarowa 3, gen. Traugutta 121, **Uznańskiego** 13, **Wallenroda** Konrada

BOREK

Plac zabaw w Południowym zupełnie nowy

Plac zabaw w parku Południowym na osiedlu Borek przejdzie metamorfozę. Podzielony zostanie na trzy strefy. Pojawią się też dwie nowe zjeżdżalnie, huśtawki i karuzele. Kiedy dzieci skorzystają z atrakcji?

Paulina Falkiewicz

ZZM WROCŁAW

Nowe urządzenia na placu zabaw powinny cieszyć dzieci, ale również rozwijać ich motorykę dużą i małą

Zarząd Zieleni Miejskiej poinformował o planowanej wymianie placu zabaw w parku Południowym. Przy tej okazji posadzone zostaną też rośliny – prawie 700 okazów botanicznych w postaci krzewów i traw.

Nowoczesny i bezpieczny

Nowy plac zabaw ma zapewnić rozrywkę i odpoczynek dzieciom w różnym wieku oraz przestrzeń do relaksu dla rodziców i opiekunów.

Powstaną więc trzy strefy z przeznaczeniem dla dzieci młodszych, starszych i ze specjalnymi potrzebami. Mają być wyposażone w zestaw z dwoma zjeżdżalniami i linarium (po którego linach można się wspinać najlepiej od 5. roku życia, wyrabiając spryt i kreatywność). Staną tam nowe huśtawki, karuzele, trampolina (poprawia równowagę i koordynację ruchów), bujaki, stół z piaskownicą, pagórek z tunelem.

Najpierw przetarg

Prace związane z nowym zagospodarowaniem będą prowadzone w obrębie istniejącego ogrodzenia. Przetarg na ich realizację planowany jest jeszcze w tym miesiącu, a plac zabaw powinien być gotowy w tegoroczne wakacje. Dzięki niemu (i innym, których Wrocław ma całkiem sporo) wakacje w mieście mogą wcale nie być nudne. Sprawdźcie sami.

SZCZEPIN

Hej, młodzieży, jak chcielibyście spędzać czas?

Centrum Aktywności Lokalnej na Szczepinie będzie miejscem dla osób w każdym wieku, także dla nastolatków. Na co będą mogli tam liczyć młodzi ludzie, oprócz tostów, gofrów i pizzy? To zależy od nich. Już teraz mogą zgłaszać e-mailowo swoje propozycje.

TERSTOCK

Młodzi szczepinianie mają okazję sami stwierdzić, co by chcieli robić

Beata Turska

Według powszechnej opinii nastolatkowie najchętniej siedzą w domach, spotykają się ze sobą online i nie chcą brać udziału w żadnych zorganizowanych zajęciach. „A co, jeśli damy Wam przestrzeń, którą sami stworzycie?" – pyta w mediach społecznościowych Stowarzyszenie Serce Szczepina, operator CAL-u, który powstaje na osiedlu Szczepin przy ul. Zachodniej 1.

W CAL-u trwają jeszcze ostatnie przygotowania, a data planowanego oficjalnego otwarcia to 17.02. Działacze Serca Szczepina już teraz zapowiadają, że młodzi ludzie będą tam mogli się rozgościć, pogadać, wspólnie obejrzeć film, pouczyć się i odrobić lekcje, zrobić sobie tosty, gofry, a nawet pizzę. Co jeszcze? – Nie chcemy młodym ludziom mówić, co mają robić w CAL-u, w jakich zajęciach brać udział. Zależy nam na tym, żeby przyszli, poczuli się tu dobrze, a jeśli będą chcieli zorganizować jakieś działania, pomożemy im w tym – zapewnia Joanna Klima, przewodnicząca Zarządu Osiedla, szefowa Stowarzyszenia Serce Szczepina, które wygrało konkurs na prowadzenie CAL-u na Szczepinie w latach 2025-26.Projekt Centra Aktywności Lokalnej we Wrocławiu jest współfinansowany ze środków Gminy Wrocław.

Już teraz można zgłaszać propozycje zajęć dla młodzieży w CAL-u na Szczepinie, pisząc na adres: **calszczepin@gmail.com**

PSIE POLE

Kto podejmie się modernizacji stadionu Zakrzów

Ogłoszono przetarg na zagospodarowanie terenu. W planach jest budowa trybuny wokół dużego boiska baseballowego.

Na tym stadionie przy al. Niepodległości trenują baseballiści. Obiekt zostanie gruntownie zmodernizowany. Plan prac obejmuje rozbudowę infrastruktury sportowej i otoczenia. Na Zakrzowie powstaną: ■ 9-rzędowa trybuna wokół dużego boiska baseballowego z 231 miejscami, zacieniona siatką poliestrową ■ boisko do siatkówki plażowej z piłkochwytami ■ trybuny po obu stronach przy miejscach treningowych z ok. 80 miejscami ■ instalacja nawadniająca boisko treningowe wraz ze zbiornikiem i przyłączem wody ■ wymiana piłkochwytu ■ montaż 5 masztów flagowych przy dużym boisku.

Wybrany wykonawca będzie miał cztery miesiące na realizację prac. Inwestycja zostanie wykonana w ramach projektu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

ZTM WROCŁAW

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Więcej drzew wokół króla Chrobrego na koniu

MAREK KSIĘŻAREK

Zarząd Zieleni Miejskiej zazieleni plac wejściowy na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej. Koło pomnika Bolesława Chrobrego pojawi się 20 drzew i dużo krzewów.

„Nie zatrzymujemy się i zazieleniamy i rozszczelniamy kolejne miejsce. Plac wejściowy na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej będzie zielononiebieskim skwerem przy pomniku Bolesława Chrobrego. Planujemy tam 20 drzew, w tym klony polne i lipa drobnolistna, ponad 150 krzewów iglastych, kolejnych ponad 600 krzewów liściastych, byliny i trawy ozdobne" – czytamy na stronie ZZM w mediach społecznościowych. Zamontowane mają zostać także naświetlacze, które będą oświetlać posadzkę wzdłuż nowych alei drzew. Przetarg powinien zostać rozstrzygnięty do końca stycznia, a całość prac - zakończyć się jesienią 2025. Program jest współfinansowany przez Fundusz Europejski na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko.

STARE MIASTO

Księgarnia Hiszpańska już po przeprowadzce

O 700 m przeniosła się La Libreria Española. Od 18.01 mieści się już nie przy ul. Szajnochy 5, lecz przy Uniwersyteckiej 19-20.

Hiszpańska – księgarnia, kawiarnia i czytelnia w jednym – działała pod adresem Szajnochy 5 przez 12 lat. Jej właścicielka i gospodyni w jednym, Ewa Malec, od kilku miesięcy wiedziała, że będzie musiała opuścić lokal. Najbardziej żal jej było charakterystycznego muralu wrocławskiego artysty Tomka Brody.

Umowa najmu z Zarządem Zasobu Komunalnego we Wrocławiu wygasła, a właściciel nieruchomości, Uniwersytet Wrocławski, zamierza wystawić ją na sprzedaż.

– Uzyskane ze sprzedaży środki uczelnia planuje przeznaczyć na inwestycję w dostosowanie nieruchomości przy Szajnochy 7/9 na potrzeby Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego – poinformowała Katarzyna Górowicz-Maćkiewicz z UWr.

BŁAŻEJ ORGANISTY

29, Walońska 17, Wapienna 19, Wejherowska 67, Wichrowa 6a, Wielka 34, Więckowskiego 37, Wiosenna 14, Wojrowicka 14, Worcella 6, 13, **Zachodnia** 17, Zagony 22, Zakładowa 11y, Zakopiańska 1, Zaporoska 73, Zawierciańska 4

28-01-2025

Bacciarellego 50, Borowska 112, Brodzka 175, Buczacka 4a, Buraczana 2a, Buska 19, **Canaletta** 1, Cedrowa 1, Chorzowska 19, Cooka 6, Cynamonowa 15, **Dolnobrzeska** 46a, Drabika 18, Drohobycka 36, Drzewieckiego 26, Działoszyńska 32, Dzielnicowa 4, **Gajowicka** 142, Gliniana 39, Głogowska 39, Gołnowska 10, Gorlicka 72, Góralska 38, Grudziądzka 95, al. gen. **Hallera** 111, 159, Hubska 41, 58, **Inowrocławska** 1, 48, Inżynierska 53, Iwaszkiewicza 1, **Jabłeczna** 26, Jagodzińska 15, Jarocińska 11, Jemiołowa 56, Jeziorowa 23b, **Kamienna** 114, Karmelkowa 4, Katowicka 12, Klecińska 214, Kleczkowska 39, 52b, Kolista 2, Kościańska 34, Kościuszki 147, Krakusa 4, Krucza 75, 138, Kruszwicka 31, Krynicka 54, Krzycka 63, Bolesława Krzywoustego 107, Kwaśna 2, **Lekcyjna** 7, Lewa 1, Litewska 6, Lwowska 10, gen. **Maczka** 41, Maślicka 2, Mielecka 2a, Mikory 1a, Mińska 24, 58b, **Narciarska** 18, Nyska 38, **Obornicka** 86, 96, Obrońców Poczty Gdańskiej 5, Okólna 21, Oleska 17, Olszewskiego 133/135, Ołowiana 2-4, Opolska 15, Oporowska 13, **Pabianicka** 13, Parnickiego 2, 23, Pasłęcka 14, Pełczyńska 99, Pereca 23, Popowicka 49, Poświęcka 22a, Powstańców Śląskich 175a, 208, gen. Prądzyńskiego 20a, Prężycka 31, Przybyszewskiego 112, Przystankowa 1, **Rowerowa** 5, **Sąsiedzka** 19, Schuberta 60, Semaforowa 19f, Sempołowskiej 64a, Skarbowców 90, 121a, 123, Solskiego 23, Spółdzielcza 12, Stabłowicka 119, Starobielawska 67, Stoczniowa 43, Stopnicka 11, Strzegomska 202, Swojczycka 118, Szkocka 51, Ślężna 195, Śliczna 44, Świeradowska 5, **Tarnobrzeska** 2, Torfowa 7, Tuwima 2, **Ubocze** 15, **Wieczysta** 115, Wiejska 3, Wiwulskiego 33, Włościańska 14c, Worcella 5, **Zachodnia** 4, Zagony 79, Zaporoska 38, Zatorska 4, Zielna 20, Zielonego Dębu 15c, Złotostocka 24, Zmorskiego 6, Zwycięska 2/I, 20, 56, Żelazna 49

Jednym z zadań w ich pracy jest... picie kranówki

Ma nie mieć zapachu i smaku, a tym bardziej koloru. Nad jej jakością czuwa codziennie nie tylko zespół specjalistów, ale również analityków sensorycznych. To oni sprawdzają, jak smakuje wrocławska kranówka, którą potem piją wrocławianie. Kim są „sommelierzy od wody"? Ile próbek analizują jednorazowo?

Nadia Szagdaj

Woda pitna dla Wrocławia pochodzi z rzek Oławy i Nysy Kłodzkiej. Uzdatnia się ją m.in. w Zakładzie Produkcji Wody Mokry Dwór, pod miastem. To tutaj codziennie rano zespół analityków sensorycznych sprawdza jej jakość, pod kątem zapachu i smaku. Ich praca przypomina nieco sommelierstwo, które kojarzone jest z testowaniem wina. Złożyliśmy wizytę analitykom i podejrzeliśmy ich przy pracy.

TOMASZ HOŁOD

Zespół analityków z Mokrego Dworu liczy 18 osób, w różnym wieku. Wszyscy przechodzą specjalne testy

Kilka słów o wrocławskiej wodzie

Zanim woda trafi do kranów wrocławian, poddawana jest bardzo rygorystycznym testom. Niektóre z nich przeprowadzane są nawet parę razy dziennie. Część pracowników laboratorium w ZPW Mokry Dwór rozpoczyna pracę, badając pierwsze próbki wody. Pobierane są one zarówno z ujęć miejskich, jak i z rzeki.

Woda trafia do pracowni mikrobiologii, gdzie badana jest m.in. pod kątem obecności niebezpiecznych bakterii, np. E.coli. Stamtąd już przebadane próbki wędrują do dalszych analiz. – Przez siedem dni w tygodniu wykonujemy analizy barwy, przewodności i mętności wody, a także zawartości chloru, tlenu rozpuszczonego, metali ciężkich i pH – opisuje Magdalena Grześkowiak, koordynatorka zespołu Pracowni Fizyko-Chemicznej Laboratorium Badania Wody i Ścieków i pełnomocniczka systemu zarządzania w laboratorium.

Woda z kranu jest pełnowartościowa

Pracownicy analizują też węgiel organiczny czy aniony, jak: chlorki, siarczany i fluorki. Na podstawie badań 20 pierwiastków, w tym magnezu i wapnia, sprawdzana jest twardość wody. To właśnie te ważne dla naszego zdrowia składniki wytrącają się podczas gotowania wody czy odkładają w rurach.

Sommelierzy od wody, czyli analitycy sensoryczni

Kryteria, które musi spełniać woda pitna, wynikają z Rozporządzenia Ministra Zdrowia o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przepis reguluje również to, jak powinno się ją testować.

Wybrani pracownicy laboratoryjni MPWiK codziennie rano testują smak i zapach kranówki. Każda próbka, zgodnie z rozporządzeniem, podawana jest w kieliszkach jak do szampana, ma temperaturę ok. 23 stopni. Jest analizowana przez trzech „sommelierów". Jeden analityk testuje 10 próbek w jednej serii. Nie więcej, bo wyczulenie sensoryczne spada z każdą kolejną próbką. Wody nie analizują smakowo osoby z bólem głowy czy choćby najmniejszym katarem.

Kompetencje analityków

Każdy „sommelier od wody" przechodzi szereg testów sensorycznych co dwa lata. To one kwalifikują go do wykonywania podobnych analiz. Jego zdolności oceniane są przez instytucje zewnętrzne. Hydro-sommelier to zwyczajny zawód. W ekskluzywnych restauracjach dobiera dla nas temperaturę wody, a nawet naczynie, w jakim zostanie nam ona podana. Odpowiednie nuty smakowe (a jednak!), pasują do poszczególnych potraw.

Przeżyłeś przygodę? Opowiedz o tym!

Przemierzałeś australijskie miasta i miasteczka? Widziałeś Uluru? Odkrywałeś dziką przyrodę? Wędrowałeś po Outbacku, poznawałeś kulturę lokalnych społeczności lub po prostu przeżyłeś coś wyjątkowego na tym kontynencie? Opowiedz o tym innym na wrocławskim Festiwalu Podróżniczym im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero. Organizatorzy rozpoczęli nabór prelegentów. Zgłoszenia przyjmowane są do 31 stycznia 2025 roku za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie biblioteka.wroc.pl. Trzeba do niego dołączyć od 5 do 10 zdjęć oraz półminutowy film zachęcający do udziału w pokazie. Festiwal odbędzie się 3 i 4 kwietnia w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza.

Znany judoka na czele rady seniorów

AWF WROCŁAW

Rafał Kubacki: – W każdym wieku trzeba dbać o sprawność fizyczną

Doktor Rafał Kubacki z Akademii Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu został przewodniczącym Wrocławskiej Rady Seniorów w trzeciej kadencji.

Maciej Wołodko

Powołana, by reprezentować potrzeby i interesy osób starszych powyżej 60. roku życia, zamieszkałych na terenie gminy Wrocław. Wrocławska Rada Seniorów 9 stycznia rozpoczęła trzecią kadencję. Nowym przewodniczącym gremium, który będzie kierował Radą w latach 2024-2029, został dr Rafał Kubacki, wykładowca wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków.

Mistrz świata, mistrz Europy, trzykrotny olimpijczyk, odtwórca roli Ursusa w filmie „Quo vadis", od lat zajmuje się seniorami. Jest współautorem książki „Mobilny senior", która została poświęcona zasadom bezpieczeństwa osób starszych. Uczy ich, jak np. dbać o sprawność fizyczną, zorganizować mieszkanie, by w nim nie upaść. Dr Rafał Kubacki uczy również seniorów, w jaki sposób wstać po upadku na ulicy.

W ratuszu zostali zaprzysiężeni członkowie Wrocławskiej Rady Seniorów III kadencji. Nominacje z rąk prezydenta Wrocławia odebrało ośmioro przedstawicieli środowisk senioralnych, trzy reprezentantki wskazane przez prezydenta Wrocławia oraz troje reprezentantów wskazanych przez Radę Miejską Wrocławia.

Uczniowie z XII LO polecieli pomagać w Afryce

Wolontariusze z wrocławskiego Liceum Ogólnokształcącego nr XII będą uczyć dzieci z sierocińca w wiosce Sansanding w Gambii w Afryce Zachodniej. Będą działać razem z tamtejszą organizacją pomocową. Gambia to najmniejsze pod względem powierzchni państwo Afryki i jeden z najbiedniejszych krajów na świecie.

Beata Turska

Wolontariat Dwunastki działa we Wrocławiu od lat, organizował Wigilię dla osób w kryzysie bezdomności, pracował w Domu Dziecka. Teraz w ramach Projektu Gambia i we współpracy z działającą na miejscu Fundacją One Strive Gambia będzie pomagać z jeszcze większym rozmachem, w dodatku w Afryce

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Wolontariuszki, które poleciały do Gambii, oraz Edyta Morska, nauczycielka języka polskiego w XII LO

Pierwszo- i drugoklasiści

Wolontariusze z 1. i 2. klas XII LO – Aniela Mazur, Natalia Nakielna, Matylda Osmulska, Tośka Borczyk, Małgorzata Paszkowska i Stasiek Kamiński są już w Gambii. Wraz z nimi poleciały Edyta Morska, polonistka, opiekunka wolontariatu, oraz Agnieszka Mazur, mama Anieli.

Skąd taki pomysł?

Pomysł zorganizowania takiego wyjazdu narodził się, gdy Edyta Morska poznała w Gambii Polkę, Agnieszkę Lipską, założycielkę organizacji pomocowej One Strive Gambia z siedzibą w Bilijo.

– Agnieszka Lipska trafiła tam podobnie jak ja: trochę przez przypadek, a trochę z ciekawości świata. Pandemia zatrzymała ją i została tam na stałe. Zdecydowała się pomagać dzieciom, którym brakuje wszystkiego. Razem z kilkunastoma innymi osobami postanowiła wybudować sierociniec, który będzie działać raczej jak świetlica dziennego pobytu – mówi Edyta Morska.

„Damy czas, uwagę, ciepło"

Wolontariusze wylecieli do Gambii we wtorek (21 stycznia) i zostaną tam 2 tygodnie. W Sansanding będą prowadzić animacje i uczyć dzieci podstaw języka angielskiego. Chcą też organizować wyjazdy edukacyjne.

– Mamy mnóstwo pomysłów, ale nastawiamy się na to, żeby dać z siebie to, czego miejscowe dzieci będą potrzebować, przede wszystkim nasz czas, uwagę, ciepło. Mamy nadzieję, że na jednorazowym wyjeździe się nie skończy i że zapoczątkujemy tym wyjazdem stałą współpracę – mówi Edyta Morska, koordynatorka Projektu Gambia, nauczycielka języka polskiego w XII LO.

Pomagamy, bo to ma sens

Dlaczego wolontariusze poświęcają swój wolny czas innym?

– Działamy, bo to ma sens. Można pomóc ludziom, którzy tego potrzebują, dać coś z siebie. Wystarczy chcieć – uważa Matylda Osmulska, wolontariuszka

Z jakimi emocjami wyruszyli na inny kontynent? Głównie z ekscytacją. – Im więcej wiem o Gambii, tym mniej się stresuję – mówi Aniela Mazur.

Ty także możesz pomóc

Koszty pobytu i przelotu wolontariusze pokrywają z własnej kieszeni, jednak jeśli ktoś chciałby wesprzeć projekt finansowo, może wpłacić pieniądze na podany niżej nr konta z dopiskiem GAMBIA. Dzięki wpłatom uczestnicy wyjazdu będą mogli zorganizować dzieciakom dodatkowe atrakcje.

Dane do przelewu oraz zdjęcia z sierocińca znajdziesz na: wro.news/Gambia-XIILO

Przyjdź po bezpłatną pomoc na Grodzką

MATERIAŁY PRASOWE

Przy ul. Grodzkiej 7 seniorom pomagają prawnicy i specjaliści IT

Potrzebujesz bezpłatnej porady prawnej albo pomocy w polubownym rozwiązaniu sporu z rodziną lub sąsiadami? Masz problem z telefonem lub komputerem? W siedzibie Fundacji Przyszłość Pokoleń przy ul. Grodzkiej 7 czekają na ciebie specjaliści.

Redakcja

W Punkcie Konsultacji Społeczno-Prawnych we wtorki w godz. 16–20 i czwartki w godz. 14–18. Porad udzielają prawnicy, mediatorzy, doradcy obywatelscy i inni, w zależności od potrzeb.

W środy w godz. 14–19 działa Punkt Konsultacji Cyfrowych dla seniorów. Osoby starsze mają okazję wziąć udział w indywidualnych konsultacjach i podnieść umiejętności w zakresie obsługi telefonu, tabletu czy laptopa. Fundacja rozpoczęła też zapisy na szkolenia z podstaw obsługi komputera i telefonu. Obejmują naukę korzystania z zasobów Internetu czy mediów społecznościowych oraz poruszają temat bezpieczeństwa w sieci. Zapisać można się na trzy sposoby:

- telefonicznie pod numerem: 576 100 720
- mailowo pod adresem: kontakt@przyszloscpokolen.pl
- osobiście w siedzibie Fundacji przy ul. Grodzkiej 7.

Zapisy są przyjmowane od poniedziałku do piątku w godz. 8–16.

Odporni w szkole na cyberprzemoc

Coventry University zaprasza nauczycieli, badaczy, decydentów i wszystkich zainteresowanych na bezpłatną konferencję poświęconą edukacji na temat cyberbezpieczeństwa w szkołach średnich. Uczestnicy będą dyskutować o tym, jak przygotować młodzież, by umiała sobie radzić z takimi zjawiskami, jak: phishing, cyberprzemoc, wycieki danych osobowych. Będzie też dyskusja na temat zagrożeń w edukacji w dobie sztucznej inteligencji, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań prawnych i technologicznych. Wydarzenie odbędzie się na kampusie Coventry University Wrocław (Centrum Południe Budynek D, ul. Powstańców Śląskich 17 we Wrocławiu) 30 stycznia w godz. 9–12.30.

Góry bez brawury? Zapytaj ratowników GOPR

W Centrum Historii Zajezdnia do 1 czerwca możemy oglądać wystawę „Freedom Climbers – Wrocławianie w Górach Wysokich". W ramach wydarzeń towarzyszących w najbliższą niedzielę można będzie się spotkać z tymi, którzy dbają o nas na stokach, szczytach i podczas wędrówek, czyli ratownikami GOPR.

Agata Zięba

Freedom Climbers: Krzysztof Wielicki, Wanda Rutkiewicz, Bogdan Jankowski i Janusz Fereński są przewodnikami podczas wyprawy na najwyższe szczyty świata, w jaką zabiera nas Centrum Historii Zajezdnia. Do 1 czerwca można zobaczyć tu bowiem wystawę „Freedom Climbers – Wrocławianie w Górach Wysokich", która opowiada o tych, którzy kochali wolność i góry.

Miłość do gór i... Wrocław

To kanadyjska pisarka Bernadette McDonald nazwała tak naszych wspinaczy, pokazując światu osiągnięcia złotej ery polskiego himalaizmu. Na scenograficznej wystawie będzie można wejść do obozowiska z oryginalnymi przedmiotami, używanymi na wyprawach wysokogórskich, zobaczyć pamiątki Krzysztofa Wielickiego i Wandy Rutkiewicz, wysłuchać unikatowych nagrań rozmów ze wspinaczami podczas akcji wysokogórskich oraz podziwiać niepublikowane do tej pory zdjęcia z archiwum Bogdana Jankowskiego.

Ekspozycja opowiada o ludziach, którzy, na przekór komunistycznemu systemowi, kochali wolność.

GOPR

Ratownicy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w akcji. Spotkanie z nimi 26.01 w CH Zajezdnia

Znajdowali ją w górach, zdobywając w połowie lat 70. ubiegłego wieku ośmiotysięczniki Himalajów i Karakorum. Przezwyciężali problemy finansowe i trudności w skompletowaniu wysokogórskiego sprzętu, z determinacją realizowali swoje marzenia o wolności, przekraczając granice – nie tylko geograficzne.

Spotkaj się z GOPR

Wystawie towarzyszy szereg wydarzeń. Za nami spotkanie z Anną Kamińską, autorką książki „Wanda. Opowieść o sile życia i śmierci". Przed nami warsztaty, kolejne spotkania z autorami książek oraz wizyty tych, którzy w górach pracują na co dzień.

W najbliższą niedzielę, 26 stycznia wrocławianie mogą spotkać się z ratownikami Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Będzie okazja, aby zapytać specjalistów o to: jak zaplanować bezpieczną wycieczkę w góry, jak prawidłowo odczytać prognozę pogody, z których szlaków skorzystać, a które bezwzględnie omijać, kiedy zrezygnować z wyjścia lub zmienić trasę, jak się ubrać i co ze sobą zabrać.

Ponad 300 ratowników w Sudetach (z Grupy Sudeckiej i Grupy Karkonoskiej GOPR) pełni dyżury w stałych stacjach ratowniczych i punktach ratunkowych, zlokalizowanych przy kompleksach narciarskich. To oni ratują turystów i narciarzy, gdy przytrafi się kontuzja na stoku lub ktoś zgubi się w górach.

Na spotkanie w CH Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej 184 wstęp jest wolny. Start o godz. 14.

A przed nami jeszcze:

- 23.02 – Robert Maciąg: Warsztaty tybetańskie dla dzieci
- 02.03 – Fundacja GOPR: Psy ratownicze w służbie
- 14.03 – Jelczem w Himalaje: spotkanie z twórcami projektu
- 29.03 – Spotkanie z Dariuszem Jaroniem, autorem książki „Polscy himalaiści"
- 12.04 – Spotkanie z Rachelą Berkowską, autorką książki „Życie za szczyt. Polacy w Himalajach"
- 08.05 – Spotkanie z Miłką Raulin, autorką projektu „Siła marzeń – korona ziemi".

Tutaj wejdziesz ze swoim czworonożnym pupilem

SHUTTERSTOCK

Kwiaciarnie, kancelarie adwokackie czy punkty ksero – takie miejsca są już na liście punktów, do których można wejść ze swoim zwierzakiem. Sprawdź, gdzie lub dołącz ze swoim biznesem.

Redakcja

Dla wielu spotkanie z przyjaciółmi czy obiad w mieście to też okazja do spędzenia czasu z własnym zwierzakiem. Jednak nie wszędzie możemy zabrać psa czy kota. Aby uniknąć przykrych sytuacji i wypraszania z lokali, na stronie **wro.news/pets-welcome** można sprawdzić miejsca przyjazne zwierzętom. – Pies nie musi zostawać sam w domu, jeśli wybieramy się do restauracji. Trzeba go jednak nauczyć dobrych manier i kilku komend. Nie będzie przecież mile widziany, gdy będzie szczekać, biegać po restauracji, kraść gościom jedzenie lub witać się z każdym, no i – co zrozumiałe – nie może wykazywać zachowań agresywnych – mówi Barbara Borzymowska, rzecznik prezydenta Wrocławia ds. zwierząt.

Przed zdyscyplinowanymi gośćmi drzwi do ponad 320 wrocławskich miejsc stoją otworem. Widnieje na nich naklejka PETS WELCOME – Wrocław miasto spotkań. Logo miasta i psia łapa na drzwiach to zielone światło dla zwierzaków. Każdy chętny lokal może zgłosić się po nią mailowo pod adresem redakcja@araw.pl. Projekt od kilku lat prowadzą pracownicy Biura Wrocław Bez Barier UMW i redakcja portaluwroclaw.pl.

Pierwsze urodziny galerii Toy Piano

Galeria Toy Piano – imponująca kolekcja kilkuset pianin-zabawek ze wszystkich stron świata, prawdopodobnie jedyne takie miejsce na świecie – ma już rok. Nie byłeś tam jeszcze? Wybierz się koniecznie!

Beata Turska

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Paweł Romańczuk, założyciel Galerii Toy Piano i zespołu Małe Instrumenty, ze swoimi skarbami

W Galerii Toy Piano, która mieści się w podwórku przy ul. Ruskiej 46A, i działa w ramach Otwartych Pracowni Plastycznych, można zobaczyć unikalną kolekcję kilkuset pianinek-zabawek. Niektóre mają 150 lat! To wyjątkowe miejsce obchodziło kilka dni temu swoje pierwsze urodziny.

Na pomysł stworzenia niezwykłej galerii wpadł Paweł Romańczuk, założyciel wrocławskiego zespołu Małe Instrumenty i autor pierwszej na świecie książki na temat nietypowych instrumentów pt. „Fenomen Toy Piano" (wydawnictwo Format). Przez kilkanaście lat zgromadził setki eksponatów: nie tylko pianinek-zabawek, ale i miniaturowych wersji innych rzadkich instrumentów klawiszowych, takich jak: szpinet, klawikord czy fisharmonia.

Instrumenty wyglądają pięknie, jednak Pawła Romańczuka interesuje przede wszystkim ich niezwykłe brzmienie. – Wszyscy wiemy, jak brzmi zwyczajne pianino. Dźwięki, które wydobywają się z jego mniejszych wersji, są zupełnie inne, a Małe Instrumenty właśnie tego szukają: niecodziennych barw i unikalnych brzmień, które nie są typowe dla muzyki głównego nurtu – mówił przed otwarciem Paweł Romańczuk.

Toy Piano w zamierzeniu były po prostu zabawkami, jednak w połowie XX w. stały się instrumentami, z których korzystali – i nadal korzystają – profesjonalni muzycy, np. John Cage. Mają nawet swoje festiwale.

Instrumenty w Galerii Toy Piano można nie tylko obejrzeć, ale też usłyszeć: przez ostatni rok odbywały się tu koncerty, spotkania artystyczne, warsztaty, realizowano najróżniejsze projekty. W ciągu roku galerię odwiedziło blisko 2 tys. osób. – Nie wiem, czy istnieje drugie takie miejsce, gdzie kontakt z rzadkimi instrumentami jest bezpośredni, praktyczny i zbudowany na realnej fascynacji dźwiękiem. Przynajmniej połowa odwiedzających to obcokrajowcy, co oznacza, że wartości, które promujemy, są ponadnarodowe i unikalne w skali świata – mówi Romańczuk.

Galeria mieści się przy ul. Ruskiej 46A/101. Czynna jest w czwartki w godz. 14–19, w soboty w godz. 12–18 i w niedziele w godz. 12–18. Wstęp do galerii miniinstrumentów jest bezpłatny.

Książka Miesiąca – nowa zabawa z MBP

Zasady są proste: bibliotekarze wysyłają maila z 10 propozycjami, czytelnicy głosują na Książkę Miesiąca. W styczniu wygrało „Rozdroże kruków" Andrzeja Sapkowskiego. Są nagrody dla głosujących. Miejska Biblioteka Publiczna zaprasza do zabawy. Dołączysz?

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Bibliotekarka Małgorzata z filii MBP przy ul. Jesiennej (zdj. ilustracyjne)

Błażej Organisty

Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu przygotowała na nowy rok zabawę z nagrodami dla czytelników pod nazwą: Książka Miesiąca.

Co miesiąc pracownicy biblioteki będą wybierali 10 tytułów – kandydatów do Książki Miesiąca. „Znajdą się wśród nich zarówno nowości, jak i starsze książki, powieści, reportaże, poezja – selekcja jest całkowicie subiektywna i oparta na literackich zamiłowaniach zespołu MBP" – czytamy na stronie internetowej biblioteki. Link do swoich propozycji bibliotekarze będą rozsyłać e-mailowo do subskrybentów newslettera, którzy zagłosują i wybiorą Książkę Miesiąca.

Przy okazji jedna osoba dostanie nagrodę w postaci gadżetu lub książki. Uczestnik, który chce ubiegać się o nagrodę, musi odpowiedzieć na dodatkowe pytanie konkursowe zawarte w formularzu. Zwycięzca nagrodę będzie mógł odebrać osobiście w jednej z filii MBP wskazanej w e-mailu.

Żeby przyłączyć się do zabawy, należy zapisać się do newslettera MBP na stronie biblioteka.wroc.pl

Nowa pełnomocniczka

Dominika Kawalerowicz została powołana na stanowisko pełnomocniczki prezydenta Wrocławia do spraw rozwoju kultury. Kawalerowicz jest od 4 lat dyrektorką Wrocławskiego Instytutu Kultury, absolwentką kulturoznawstwa na UWr i studiów podyplomowych dla menedżerów kultury „Akademia Liderów Kultury".

Bezpłatny koncert organowy

W piątek, 31.01 o godz. 19 w bazylice św. Elżbiety odbędzie się koncert składający się z mistrzowskich prezentacji dzieł organowych w wykonaniu Piotra Rojka, profesora Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Prezentacje organowe przedzielone zostaną wykonaniem Mszy G-dur Franza Schuberta na orkiestrę, chór i solistów. Wstęp wolny.

Dzień z życia telefonistki

Czy telefonistki miały poczucie humoru? Jak praca w centrali wpływała na ich życie? Czy ich praca była stresująca? Na te i inne pytania odpowiedzą w Muzeum Poczty i Telekomunikacji przy ul. Krasińskiego 1 byłe wrocławskie telefonistki. Ponadto będzie można wysłuchać wykładu Michała Grzesika, wrocławskiego kolekcjonera aparatów telefonicznych i obejrzeć wystawę „Telefonistki. Panny niewidzialne". Kiedy? 29.01 godz. 12. Wstęp wolny. Bez zapisów.

Zgłoś się na Noc Muzeów

Już mogą zgłaszać się instytucje, które chcą gościć wrocławian podczas tegorocznej Nocy Muzeów 17.05. Zapisy potrwają do 3.03.2025. **Szczegóły na wro.news/noc-muzeow-25.**

Tych miejsc już we Wrocławiu nie zobaczymy

– Nieraz potykaliśmy się wraz z kolegami o niezliczone cegły wystające z ziemi, intrygowały nas krótkie odcinki ulic prowadzących donikąd – opowiada Michał Karczmarek, przewodnik, autor książki „Wrocław, którego nie ma" wydawnictwa Księży Młyn. Zobacz, które miejsca zniknęły z mapy miasta.

Magdalena Talik

Pana portret do tekstu chciał Pan zrobić przed budynkiem Narodowego Forum Muzyki. Ma Pan w dłoniach zdjęcie innego budynku, który niegdyś dominował na placu Wolności...

To dawny gmach Sejmu Śląskiego. Później w tym miejscu dominował budynek Śląskiego Muzeum Rzemiosła Artystycznego i Starożytności, wzniesiony z prywatnych środków fundacji słynnego wrocławskiego wydawcy. Do 1945 roku gmach służył celom publicznym.

Rok 1945 jest ważną cezurą. Co stało się z gmachem muzeum na placu Wolności? Zniszczono go?

Gmach będący siedzibą muzeum został wysadzony przez Niemców podczas walk o Festung Breslau. Zgodnie z wolą Karla Hankego, gauleitera Dolnego Śląska, należało przygotować pole startowe dla samolotu, którym mógłby on opuścić twierdzę, gdyby zaistniało zagrożenie. Szukano odpowiedniego miejsca dla zwiadowczego samolotu Fieseler „Storch", który charakteryzował się bardzo krótką drogą startu, stąd rozważano teren dzisiejszego placu Wolności. Nie wiadomo, skąd ostatecznie wystartował Hanke. Najprawdopodobniej jednak z Pól Marsowych, czyli z terenu dzisiejszego Stadionu Olimpijskiego.

Ruiny Śląskiego Muzeum Rzemiosła Artystycznego i Starożytności zniknęły jako pierwsze z placu Wolności. Powód? W budynku Nowej Giełdy, do dziś istniejącym przy ul. Krupniczej, ulokowano władze partyjne i trzeba było okolice wysprzątać.

W tomie „Wrocław, którego nie ma" pokazuje Pan nie tylko zmiany powojenne, ale też zdjęcia nieistniejących już obiektów okresu PRL oraz z lat 90. XX wieku, które pamiętamy dobrze.

Jestem licencjonowanym przewodnikiem miejskim, więc chciałem pokazać miejsca, które odwiedzamy na co dzień – sami lub z turystami. Czy wybór jest trafny, ocenią czytelnicy. Zachwycamy się Rynkiem, gmachem głównym Uniwersytetu Wrocławskiego, Ostrowem Tumskim, ale wystarczy podejść na skrzyżowanie ulic Świdnickiej i Kazimierza Wielkiego, gdzie stoi Papa Krasnal, a niegdyś królował słynny zegar. Na szczęście ocalał, obecnie znajduje się na terenie Centrum Historii Zajezdnia. W książce chciałem pokazać, jak to miejsce wyglądało, gdy umawiali się tam wrocławianie, a także, gdy to właśnie stamtąd ruszały demonstracje Pomarańczowej Alternatywy.

Jest w Pana książce też już współczesny Solpol, o który toczyło się wiele sporów i dyskusji. Teraz, gdy go już nie ma, wywołuje falę sentymentu.

Michał Karczmarek, przewodnik, autor książki „Wrocław, którego nie ma"

OLEKSANDR POLTAKOVSKY (1), MICHAŁ KARCZMAREK (3), WOJCIECH NEKANDA TREPKA (1)

Przypadek Solpolu pokazuje, że architektura dojrzewa z czasem i my dopiero z czasem zaczynamy doceniać jej piękno. Tak krytykowana kolorystyka Solpolu wcale nie była kontrowersyjna, bo po latach szarzyzny tęskniliśmy za kolorem. Pamiętam, że najlepiej sprzedawały się rzeczy w kolorach fioletu, zgniłej zieleni i morskim. Trochę, przyznaję, tęsknię za Solpolem.

Przynajmniej nie było problemu ze zdjęciem tego obiektu. Ale większość dawnych fotografii w Pana książce pochodzi z Pana własnych zbiorów. Jest Pan też kolekcjonerem?

Mam kilkaset pocztówek i zdjęć, ale do największych kolekcjonerów sporo mi brakuje, zresztą filokartyści muszą być bardzo majętnymi osobami, bo pocztówki osiągają na aukcjach zawrotne ceny.

Lubię przedwojenne pocztówki, bo mają duszę, sentyment, pokazują świat, którego już nie ma. Pierwsza, jaką kupiłem, przedstawia Tivoli, obiekt rozrywkowy, który istniał u zbiegu dzisiejszych ulic Komandorskiej i Swobodnej.

Fotografie XIX-wieczne miasta mają ciekawą historię. Na przełomie XIX i XX wieku odbyło się wielkie burzenie starego Wrocławia. Dziś rzecz nie do pomyślenia, ale wtedy Niemcy uznali to za konieczne.

Nie wahali się np. wyburzyć średniowiecznego spichlerza, stojącego przy skrzyżowaniu dzisiejszych ulic Jana Ewangelisty Purkyniego i Klemensa Janickiego, gdzie dziś stoi gmach dawnej poczty.

Podczas tej akcji wyburzania miasto wynajmowało profesjonalnych fotografów, którzy dokumentowali zachodzące zmiany. Dzięki temu mamy niezwykłą dokumentację.

Jest Pan rodowitym wrocławianinem. Kiedy postanowił Pan zainteresować się historią miasta?

Jako nastolatek mieszkałem przy ul. Zielińskiego. Często bawiłem się w okolicy, a szczególnie na obszarze dzisiejszego Centrum Południowego. Był to teren niezabudowany, porośnięty trawą, wśród której znaleźć można było fragmenty mozaik ułożonych z pięknych, starych kafli. Nieraz potykaliśmy się wraz z kolegami o niezliczone cegły wystające z ziemi, intrygowały nas krótkie odcinki ulic prowadzących donikąd, a ulubionymi miejscami zabawy były częściowo zasypane betonowe schrony, czy wielki parking dla ciężarówek przy ul. Swobodnej, na którym w ogromnych kałużach pływało się na tratwach.

› **Całą rozmowę znajdziesz na: wro.news/dawny-wroclaw**

Chcesz sędziować mecze? Zacznij kurs

Chcesz być jak Szymon Marciniak albo Damian Sylwestrzak? Zapisz się na kurs sędziowski! Sprawdź, jak to zrobić?

Bartosz Moch

MIŁOSZ ŚLUSARENKO

Zapisy na kurs trwają od grudnia, zgłosiło się już ponad 60 chętnych, zarówno nastolatków, jak i osób 40+

Reprezentantami Wrocławia w piłkarskiej ekstraklasie są nie tylko piłkarze Śląska Wrocław, ale też sędziowie, na czele z Damianem Sylwestrzakiem. Wszyscy pasjonaci futbolu, którzy chcieliby pójść ich śladami, mają teraz okazję na rozpoczęcie swojej przygody z gwizdkiem i chorągiewkami. Kolegium Sędziów Wrocław organizuje kolejną edycję kursu sędziowskiego, na który można zapisać się do 12 lutego. Jak to zrobić?

– Jeżeli lubisz poznawać nowych ludzi i kochasz piłkę nożną, to jest to coś dla Ciebie. Mam nadzieję, że wkrótce widzimy się na zajęciach, a wiosną na zielonych murawach – zachęca Damian Sylwestrzak, arbiter międzynarodowy i jeden z wykładowców podczas najbliższego sędziowskiego kursu.

Wymagania dla kandydatów na sędziów:

- ukończone 16 lat
- wykształcenie średnie (lub w trakcie nauki)
- niekaralność
- brak przeciwwskazań zdrowotnych do uprawiania sportu.

Jak zapisać się na kurs?

Formularz zgłoszeniowy i szczegółowe informacje na temat kursu można znaleźć na stronie internetowej Kolegium Sędziów Wrocław. Zajęcia odbędą się na przełomie lutego i marca, obejmą 18 godzin warsztatów z przepisów gry i praktycznych ćwiczeń na boisku. Aby zostać pełnoprawnym sędzią, na zakończenie kursu trzeba zaliczyć egzamin teoretyczny oraz sprawnościowy.

Koszt kursu to 200 złotych, uczestnicy poza niezbędnym przygotowaniem dostaną też gwizdek i kartki. Co ważne, KS Wrocław nabory prowadzi raz w roku, więc kolejna okazja na dołączenie do grona sędziów będzie dopiero za 12 miesięcy. Sędziowanie można łączyć z aktywnością w klubie piłkarskim – jako zawodnik, trener czy działacz.

Sędziami chcą być mężczyźni i kobiety, młodsi i starsi. Sędziowanie zaczyna się od B Klasy, czyli 8. poziomu rozgrywkowego, więc dojście na szczyt do ekstraklasy wymaga czasu. Warto więc zacząć jak najwcześniej.

Tydzień w skrócie

Polska, Niemcy, Portugalia, Włochy oraz wspólnie Szwecja z Danią kandydują do zorganizowania Kobiecego Euro 2029 UEFA. Jednym z miast gospodarzy rozgrywek chce być Wrocław. Deklaracja została już złożona i przyjęta. Decyzję, czy to Polska zorganizuje Euro 2029, podejmie UEFA – w grudniu tego roku.

WKS Śląsk, mimo rozczarowującej porażki w Wałbrzychu (60:77), awansował do Pucharu Polski. Wtorkowe losowanie połączyło wrocławian z odwiecznym rywalem – Anwilem Włocławek. Turniej rozpocznie się 13 lutego. Śląsk pojedzie do Sosnowca z nowym rozgrywającym – Justinem Robinsonem, który zastąpił D.J. Coopera.

Ślęza Wrocław wygrała w poniedziałek z Polonią w Warszawie 70:67 i w Orlen Basket Lidze Kobiet zajmują 3. miejsce. W czwartek koszykarki rozpoczną w Sosnowcu zmagania w Pucharze Polski. W ćwierćfinale zmierzą się z Gorzowem Wielkopolskim. Półfinały są zaplanowane na piątek, finał rozegrają w sobotę.

Zdobył aż 5 medali: złoto, 3 srebra i brąz

Bruno Łukaszyk wrócił z Mistrzostw Świata Głuchych w Narciarstwie Alpejskim Kobiet i Mężczyzn z pięcioma krążkami. Alpejczyk, reprezentujący Wrocławski Klub Sportowy Niesłyszących ŚWIT Wrocław, wystartował w pięciu konkurencjach.

WKSN ŚWIT WROCŁAW

Bruno Łukaszyk na Słowacji zaprezentował mistrzowską formę

Robert Migdał

Złoty krążek Łukaszyka to pierwszy w historii złoty medal Mistrzostw Świata Głuchych dla Polskiego Związku Sportu Niesłyszących i dla klubu WKSN ŚWIT Wrocław.

Mistrzostwa odbyły się od 6 do 14 stycznia 2025 r. w Jasnej na Słowacji.

Polskę reprezentowali zawodnicy WKSN ŚWIT Wrocław: Wiktoria Choręziak i Bruno Łukaszyk. W narciarstwie alpejskim kobiet i mężczyzn wystartowali w 5 konkurencjach: supergigant, kombinacja alpejska, slalom gigant, slalom równoległy i slalom.

Bruno Łukaszyk zdobył 5 medali w pięciu konkurencjach:

- złoto w konkurencji slalom
- srebro w konkurencji supergigant
- srebro w konkurencji slalom gigant
- srebro w konkurencji slalom równoległy
- brąz w kombinacji alpejskiej.

Wiktoria Choręziak wystartowała w pięciu konkurencjach i zajęła:

- 8. miejsce w konkurencji supergigant
- 11. miejsce w konkurencji slalom równoległy.

Kadra Polski Niesłyszących w Narciarstwie Alpejskim Kobiet i Mężczyzn należy do Polskiego Związku Sportu Niesłyszących, który jest finansowany z budżetu Ministerstwa Sportu i Turystyki.

WYDARZENIA SPORTOWE

tenis stołowy

Ekstraklasa, 25.01, godz. 16, Wrocław, ul. Kamienna 35/37, hala Uniwersytetu Ekonomicznego
UE AZS Wrocław – KTS Enea Siarkopol Tarnobrzeg

koszykówka

Orlen Basket Liga, 24.01, godz. 20, Wrocław, hala Orbita, ul. Wejherowska 34,
WKS Śląsk Wrocław – Tauron GTK Gliwice

Orlen Basket Liga Kobiet, 27.01, 20.30, Wrocław, hala Orbita, ul. Wejherowska 34,
1KS Ślęza Wrocław – KS Developres Rzeszów

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Walentynki w Kinie Nowe Horyzonty z kultową komedią

Kino Nowe Horyzonty zaprasza na specjalny walentynkowy seans, podczas którego będzie można obejrzeć jedną z najwspanialszych komedii w historii kina – *Pół żartem, pół serio* w reż. Billy'ego Wildera. To kultowa opowieść, która bawi widzów od lat. Akcja filmu rozgrywa się w USA w czasie prohibicji. Dwaj muzycy stają się świadkami gangsterskich porachunków i w obawie o swoje życie decydują się na szalony plan – przebierają się za kobiety i dołączają do żeńskiego zespołu jazzowego. Tam poznają Sugar Kane, urokliwą wokalistkę z polskimi korzeniami (w tej roli sama Marilyn Monroe). Historia pełna jest zaskakujących zwrotów akcji, komicznych sytuacji oraz romantycznych perypetii. W sam raz na walentynki. Seans 14 lutego o godz. 19. Bilety w cenie 29 zł kupicie na www.kinonh.pl.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Hity z polskich seriali symfonicznie w Hali Stulecia

Wybierz się na koncert symfoniczny, podczas którego wybrzmią serialowe hity z takich seriali, jak: *Janosik*, *Czterej pancerni i pies*, *Stawka większa niż życie*, *Alternatywy 4*, *Zmiennicy*, *Kryminalni*, *Noce i dnie*. Wystąpią: Katarzyna Groniec, Natalia Nykiel, Natalia Przybysz, Piotr Rogucki i Dawid Tyszkowski, a całość poprowadzi Gabi Drzewiecka. Towarzyszyć im będzie orkiestra symfoniczna pod batutą mistrza Grzegorza Urbana. To wyjątkowe wydarzenie łączy pokolenia, prezentując serialowe hity w nowoczesnych, widowiskowych aranżacjach z efektownymi wizualizacjami oraz niespodziankami na scenie. Gdzie: Hala Stulecia, Wystawowa 1. Kiedy: 10 maja 2025 o godz. 18. Bilety w cenie od 145 zł do nabycia w serwisie www.ebilet.pl.

KRZYŻÓWKA NUMERU 213

1. … Nadziei we Wrocławiu.
2. Instrument muzyczny związany z biciem rekordów Guinnessa we Wrocławiu.
3. Skrót, którym określa się organizacje pozarządowe.
4. Podejmuje dobrowolną działalność na rzecz innych.
5. Zespół teatralny Jerzego Grotowskiego.
6. Przywódca Tybetu, który kilkukrotnie odwiedził Wrocław.
7. Imię Daviesa, autora „Mikrokosmosu".
8. Istniejący „Maria" lub nieistniejąca „Klara".
9. Kolor serca.
10. Zbudowano z nich wieżę na Wystawę Ziem Odzyskanych.
11. Symbol Pomarańczowej Alternatywy.
12. Dzień, w którym obchodzi się ważne uroczystości.
13. Jeden z wrocławskich teatrów.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **213.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **29.01** do **godz. 20.** Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **5.02.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Wg regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 211 (hasło: Jeżdżę po WRO) została pani Julia (workoplecak) i panowie: Jarosław (bluza) i Aleksander (kubek). Gratulujemy!

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Następny numer biuletynu wroclaw.pl już od 29.01.2025 **Pełne archiwum w internecie na www.wroclaw.pl/biuletyn**

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8-18)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22 , 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)
Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**
Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT
Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19 (konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Grzelińska

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław